Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 106 (6082) | 11 мая 1938 г., серада | ЦАНА 10 КАП.

СТАЛІНСКАЯ ДРУЖБА НАРОДАЎ— НЕСАКРУШАЛЬНАЯ СІЛА

Сёння мы публікуем пісьмо калгаснікаў сельскагаспадарчай арцелі імя Чапаева, Золатаношскага раёна. Палтаўскай вобласці, Украінскай Совецкай Социялістычнай Рэспублікі да ўсіх калгаснікаў і ўсіх працоўных Совецкай Беларусі, прысвечанае надыходзячым выбарам у Вярхоўныя Советы Саюзных Рэспублік.

Вялікім пачуццём радасці і гордасці за брацкі украінскі народ, за яго выдатныя перамогі напаўняецца сэрца кожнага з нас пры чытанні гэтага пісьма. У ім на прыкладзе аднаго калгаса, як у люстры, паказана, якіх гіганцкіх поспехаў дасягнуў украінскі народ, якога цудоўнага шчаслівага і заможнага жыцця дабіліся працоўныя Совецкай Украіны пад мудрым кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна. У сваіх песнях ўслаўляюць яны вялікага Сталіна — арганізатара і натхніцеля іх перамог.

З вялікай радасцю аглядаецца ўкраінскі народ на пройдзены шлях. Ёсць чым ганарыцца яму! Ёсць аб чым успомніць. У надзвычай жорсткай крывавай барацьбе з шматлікімі ворагамі заваяваў ён сваё шчасце, сваё права на свабоднае жыццё, адстаяў родную зямлю ад пасягацельстваў замежных драпежнікаў і айчынных эксплаататараў. Багата крыві праліў ён у баях за совецкую социялістычную Украіну. Пад вадзіцельствам Леніна і Сталіна, пры брацкай дапамозе вялікага рускага народа, цаной найвялікшых намаганняў і афяр вышвырнуў украінскі народ са сваёй роднай зямлі нямецка-аўстрыйскіх і белапольскіх акупантаў і іх прадажных сабак — пятлюраўскіх гайдамакаў, белагвардзейскія полчышчы Дзянікіна і Врангеля і махноўскіх бандытаў — усіх, хто імкнуўся пажывіцца на нязлічоных багаццях краіны, зноў надзець на шыю працоўных ярмо эксплаатацыі і капіталізма.

Пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі украінскі народ назаўсёды скінуў гнёт капіталізма і ўвайшоў у вялікую, дружную брацкую сям'ю совецкіх народаў. Мудрая ленінска-сталінская нацыянальная палітыка забяспечыла небывалы росквіт гаспадаркі і культуры Совецкай Украіны. Яна стала магутнай індустрыяльна-калгаснай рэспублікай, сапраўднай жамчужынай Совецкага Саюза.

З прыгнечанай, адсталай, жабрацкай краіны яна ператварылася ў краіну гігантаў-заводаў, магутных электрастанцый, квітнеючых палёў і садоў.

Багата і слаўна Совецкая Украіна! Яна багата сваімі нетрамі, сваім жалезам і вугалем, яна багата гігантамі социялістычнай індустрыі, якімі ганарыцца совецкі народ — Днепрагэсам, Краматорскім, Запарожскім, Харкаўскім трактарным заводам. Яна слаўна сваімі лепшымі людзьмі — Аляксеем Стаханавым, Нікітай Ізотавым, Макарам Мазаем, Марыяй Дземчанка, Пятром Крываносам, акадэмікам Лысенка і сотнямі, тысячамі іншых выдатных сыноў і дачок народа, якіх любіць і паважае ўвесь Совецкі Саюз.

Германскія і польскія імперыялісты забылі аб горкіх уроках грамадзянскай вайны. Яны ўсё яшчэ мараць аб багаццях Совецкай Украіны, усё яшчэ будуюць планы ператварэння квітнеючай рэспублікі ў калонію фашысцкіх дзяржаў. Яны пачкамі засылалі на Украіну сваіх шпіёнаў і дыверсантаў. Яны праз сваіх прыслужнікаў і агентаў—подлых буржуазных нацыяналістаў і правазтрацкісцкіх бандытаў імкнуліся зноў закабаліць украінскі народ. Не выйшла! Планы фашысцкіх агрэсараў выкрыты. Іх лазутчыкі разгромлены і знішчаны слаўнай совецкай разведкай. Не бачыць польскім панам і германскім баронам Украіны, як сваіх вушэй.

Правільна пішуць калгаснікі-чапаеўцы аб цеснай сувязі і непарушнай дружбе беларускага і ўкраінскага народаў. Іх яднае агульны лёс у мінулым, агульная барацьба супроць векавечных прыгнятальнікаў. Іх яднае светлае, шчаслівае жыццё ў сонечнай краіне Сталінскай Канстытуцыі. Іх яднае палкая любоў да сваёй цудоўнай радзімы—СССР, да вялікай партыі Леніна—Сталіна, у якой няма іншых клопатаў, як клопаты аб шчасці і дабрабыце народа. Іх яднае беззаветная адданасць да таварыша Сталіна—тварца украінскай і беларускай дзяржаўнасці, вялікага друга працоўных.

Сталінская дружба народаў, згуртаваўшая, сцэментаваўшая ў адно маналітнае цэлае 170 мільёнаў совецкіх людзей—рускіх, беларусоў, украінцаў, яўрэяў, грузін, армян, казахаў—грозная, несакрушальная сіла.

Беларускі народ, таксама як і украінскі, вызваліла ад жабрацтва, эксплаатацыі і цемры Вялікая Кастрычніцкая социялістычная рэволюцыя.

Пры брацкай дапамозе рускага рабочага класа беларускі народ пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі разграміў замежных захватчыкаў і эксплаататараў. Праклятай памяці нямецкія і белапольскія акупанты прынеслі нямала гора, пакут і слёз і беларускаму народу. На сваёй спіне добра адчулі захватчыкі ўсю сілу народнага гневу і нянавісці.

Беларускі народ смяротна ненавідзіць подлых здраднікаў—нацыянал-фашысцкіх і трацкісцка-бухарынскіх бандытаў—наймітаў буржуазных разведак, якія імкнуліся вярнуць уладу памешчыкаў і капіталістаў, вярнуць паноў радзівілаў, патоцкіх і чапскіх, апустошыць і разарыць квітнеючую беларускую зямлю.

Беларускі народ глыбока ўдзячны слаўнай совецкай разведцы, якая ачышчае яго родную зямлю ад фашысцкай погані. Беларускі народ горача вітае сталінскага наркома таварыша Нікалая Іванавіча Ежова, пад кіраўніцтвам якога мужныя чэкісты выкрываюць д'явальскія замыслы фашысцкіх варвараў.

У жорсткай барацьбе з ворагамі народа набылі працоўныя БССР права на радаснае жыццё, на працу, на асвету, на забяспечаную спакойную старасць, на шчаслівую будучыню для дзяцей. І нікому і ніколі не адабраць у нашага народа гэтых вялікіх правоў!

Ленінска-сталінская нацыянальная палітыка забяспечыла росквіт Совецкай Беларусі, таксама як і Совецкай Украіны і ўсіх іншых саюзных рэспублік. БССР з'яўляецца квітнеючай індустрыяльна-калгаснай рэспублікай, магутным социялістычным фарпостам на заходніх рубяжах вялікага Совецкага Саюза.

У знамянальны дзень 26 чэрвеня беларускі і украінскі народы разам з іншымі народамі Совецкага Саюза пакажуць сваё магутнае маральна-палітычнае адзінства, усю сілу сталінскага блока комуністаў і беспартыйных.

Пісьмо калгаснікаў сельгасарцелі імя Чапаева сустрэне самы гарачы водгук сярод працоўных Совецкай Беларусі. Яно натхніць іх на новыя подвігі, на новыя перамогі. Уздымам вытворчай актыўнасці, датэрміновым выкананнем палітычна-гаспадарчых задач, узорным правядзеннем выбараў у Вярхоўны Совет адкажуць працоўныя БССР на зварот украінскіх калгаснікаў.

Большэвіцкае прывітанне брацкаму украінскаму народу!

Няхай жыве ленінска-сталінская нацыянальная палітыка!

Няхай жыве сталінская дружба народаў!

У АДЗІНАЙ СЯМ'І СОВЕЦКІХ НАРОДАЎ

Пісьмо калгаснікаў калгаса імя Чапаева, Золатаношскага раёна, Палтаўскай вобласці, калгаснікам і ўсім працоўным Совецкай Беларусі

У дзень выбараў у Вярхоўны Совет Украінскай Совецкай Социялістычнай Рэспублікі мы яшчэ раз прадэманструем на радасць прыяцелям нашай социялістычнай радзімы, на страх яе ворагам непарушнае маральнае і палітычнае адзінства народа, яго згуртаванасць вакол нашай слаўнай комуністычнай партыі, вакол нашага роднага бацькі, правадыра працоўных усяго свету Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна.

Дарагія таварышы, працоўныя Совецкай Беларусі! У нас ёсць аб чым расказаць адзін аднаму. Яднае нашы народы агульны лёс у мінулым, агульная барацьба супроць векавечных прыгнятальнікаў. Яднае нас цяпер светлае шчаслівае жыццё ў сонечнай краіне Сталінскай Канстытуцыі.

Жабрацкай была наша вёска, якая называлася да рэволюцыі Багушковай Слабодкай. На 1.061 двор — 454 беззямельных, 302 двары без цягла. Самая лепшая, самая выгодная зямля належала памешчыкам і кулакам. Ішлі нашы сяляне-бедпякі на заработкі ў Херсонскую губерню, на памешчыцкіх і кулацкіх нівах пралівалі свой пот, адпрацоўвалі 11-ты сноп.

Мы ведаем, што ў такім-жа жабрацтве і пастаянных нястачах жылі на чорствым хлебе і бульбе, ледзь перабіваліся працоўныя Беларусі, стагналі пад цяжарам царскіх падаткаў і панскай эксплаатацыі.

Дзе нам было думаць аб ведах, аб культуры, калі дзеці галодныя дома плакалі. У адзінай школе на 50 дзяцей навучаліся пераважна кулацкія сынкі і дочкі. Толькі ў песнях марылі мы аб тым, што настане час, калі беднякам усміхнецца шчаслівы лёс. Гэты лёс шчаслівы прынесла Вялікая Кастрычніцкая социялістычная рэволюцыя, паклаўшая канец панаванню памешчыкаў і капіталістаў, разняволіўшая прыгнечаныя народы, аб'яднаўшая працоўных у адзіную брацкую сям'ю.

Абапіраючыся на брацкую дапамогу вялікага рускага народа, рука аб руку з беларусамі, грузінамі, татарамі, узбекамі—украінскі народ, пад кіраўніцтвам Комуністычнай партыі, змагаўся з прыгнятальнікамі з іх нацыяналістычнымі прыслужнікамі, змагаўся з замежнымі захватчыкамі.

Мы ніколі не забудзем, колькі гора і пакут прынеслі на нашу зямлю нямецкія акупанты, пазваныя подлымі здраднікамі, украінскімі буржуазнымі нацыяналістамі. Яны імкнуліся патапіць у крыві нашу свабоду і аднавіць уладу памешчыкаў і фабрыкантаў.

Акупанты і іх прыспешнікі адчулі ўсю сілу народнай нянавісці. І ў нашай вёсцы сфармаваўся тады партызанскі атрад. Амаль без зброі, поўраздзетыя, мы выгналі немцаў з Золатаношы, ачысцілі нямала сёл ад варожага нашэствія. Спалоханыя паны і нямецкія генералы выклікалі супроць невялікага партызанскага атрада цэлую дывізію з браневікамі. Мы вымушаны былі часова адступіць.

Жорстка адпомсцілі акупанты нашай вёсцы. Але іх панаванне набліжалася к канцу. 310 добраахвотнікаў дала Багушкова Слабодка Чырвонай Арміі. У памяць адважнага пролетарскага палкаводца наша вёска назвалася Чапаеўкай.

І вы, працоўныя Беларусі, перажылі жудаснае сваволле белапольскіх і нямецкіх захватчыкаў, якія і вашаму народу неслі смерць і прыгнечанне, голад і разруху.

У жорсткай барацьбе набылі мы права на чалавечае жыццё, на працу, на асвету, на шчаслівае будучае для нашых дзяцей, на спакойную забяспечаную старасць. Забыты сумныя песні старыны. Калгасная Чапаеўка спявае цяпер звонкія песні аб радасці ўсяго народа.

Упрыгожаная садамі, забудаваная новымі дамамі, наша вёска радуе вока кожнага, хто наведае яе. На беразе сажалкі бялее каланада стадыёна, выстраіліся будынкі калгаснага клуба на 850 месц, кафе-сталовай «Спорт», Палаца піонераў.

А далей размясціліся аптэка, амбулаторыя, універмаг, гараж на 5 аўтамашын, электрастанцыя, радыёвузел, лазні, цагельны завод. Высяцца лясы воданапорнай вежы. На ўзгорку наша гордасць—вялікі новы дом сярэдняй школы.

800 дзяцей навучаюцца ў трох школах Чапаеўкі. Штогод вёска ўзбагачаецца новымі пабудовамі і культурнымі ўстановамі. Калі хто-небудзь са студэнтаў Чапаеўкі прыязджае на лета адпачыць да бацькоў, ён кожны раз бачыць штосьці новае.

Калгас даўно ўжо стаў мільянерам. У мінулым годзе мы запрыходвалі 1.785.468 рублёў. У кожнай гаспадарцы ёсць 1—2 каровы, свінні, птушка, удосталь хлеба. Сям'я Стрыжака Андрэя Грыгор'евіча (трое працаздольных) зарабатала ў калгасе на працадні 1.000 рублёў грашыма, 20 цэнтнераў хлеба, і, акрамя таго, гародніны, масла, мёду. 670 чалавек прэміраваны ў нас за стаханаўскую работу. Зімой 1200 калгаснікаў вывучылі агратэхніку.

Мы дабіліся добрых ураджаяў на вялікіх масівах. На плошчы ў 1000 гектараў сабралі па 18 цэнтнераў зерневых з гектара. У нас ёсць участкі, якія далі па 22 цэнтнеры зерневых з гектара.

На працягу апошніх год чапаеўцы далі Украіне 7 інжынераў, 5 урачоў, 15 камандзіраў Чырвонай Арміі, 10 капітанаў і штурманаў, 6 аграномаў, 36 настаўнікаў. 132 дзяцей чапаеўцаў навучаюцца ва універсітэтах, інстытутах і тэхнікумах Кіева, Ленінграда, Харкава, Одэсы, Чэркас. Квітнеюць таленты калгаснай вёскі. Чапаеўскія танцаўшчыкі занялі першае месца на Кіеўскай абласной алімпіядзе і другое—на Украінскай. Яны двойчы выступалі ў сталіцы Совецкага Саюза—у Чырвонай Маскве.

Наш клуб — гэта вялікі камбінат з духавым аркестрам, харавой капелай у 65 чалавек, драматычнай і балетнай студыямі, гукавой, нямой і перасовачнай кіноўстаноўкамі, трыма бібліятэкамі. Штодзённа чапаеўцы атрымліваюць 1.137 газет, выпісваюць 250 журналаў.

З газет і па радыё мы даведваемся аб вашых, таварышы, вялікіх дасягненнях. Мы радуемся разам з вамі поспехам брацкай Беларускай рэспублікі. На месцы адсталай, прыгнечанай акраіны царскай Расіі вырасла Совецкая Беларусь са сваёй прамысловасцю, механізаванай социялістычнай сельскай гаспадаркай.

З натхненнем рыхтуецца совецкі народ да выбараў у Вярхоўныя Советы саюзных і аўтаномных рэспублік. Мы вывучаем Канстытуцыю УССР і выбарчы закон. 1.987 калгаснікаў займаюцца ў 46 гуртках. У нас вырас цэлы атрад агітатараў — 81 чалавек. Асобай павагай карыстаюцца сярод калгаснікаў агітатары: Арына Янчанка, Іван Тэртышны, Іван Цындра, Омелька Кароль, Оксана Дыкуль, Насця Посіенка, Ігнат Тэртышны.

На шчаслівае радаснае жыццё працоўных СССР пасягаюць фашысцкія бандыты. Гэта іх мерзкія найміты — трацкісты, бухарынцы, украінскія, беларускія, грузінскія буржуазныя нацыяналісты прабавалі падарваць магутнасць нашага Саюза.

Здраднікі і прадажнікі марылі ажыццявіць д'явальскі замысел — адарваць Совецкую Украіну, Совецкую Беларусь, Совецкую Грузію ад вялікага СССР, хацелі аддаць нашы народы ў кабалу фашысцкім драпежнікам.

Слаўная сталінская разведка выкрыла і знішчыла асіныя гнёзды подлых ворагаў. Яшчэ цясней згуртаваўся совецкі народ вакол сваёй большэвіцкай партыі і вялікага Сталіна.

Білі мы польскіх паноў і нямецкіх баронаў у 1918—1920 годах, білі ўзброеныя сякерамі і віламі, разутыя, раздзетыя. Цяпер социялістычная бацькаўшчына мае магутнейшую, снабжоную дасканалай баявой тэхнікай, грозную для ворагаў Чырвоную Армію. Гора тым, хто асмеліцца парушыць спакой нашых граніц. Няхай добра зарубяць сабе на носе фашысцкія падпальшчыкі вайны: калі яны папрабуюць напасці на Совецкі Саюз—будуць да канца знішчаны на той тэрыторыі, адкуль яны прыдуць. Па першаму заклiку большэвіцкай партыі, совецкага ўрада ў рады байцоў Чырвонай Арміі неадкладна стануць нашы 300 варашылаўскіх стралкоў, на абарону сваёй бацькаўшчыны падымецца ад малога да старога ўвесь народ.

У дзень выбараў Вярхоўных Советаў саюзных і аўтаномных рэспублік, у гэты дзень усенароднай урачыстасці працоўныя СССР яшчэ раз прадэманструюць сваё маральна-палітычнае адзінства, згуртаванасць вакол партыі Леніна—Сталіна.

Мы заклікаем усіх працоўных Беларусі ўзорна правесці выбары ў Вярхоўны Совет БССР.

Няхай жыве сталінскі блок комуністаў і беспартыйных!

Няхай жыве доўгія-доўгія годы ўсенародная радасць і надзея—наш любімы родны таварыш Сталін!

Пісьмо аднагалосна прынята на агульным сходзе калгаснікаў сяла Чапаеўкі, Золатаношскага раёна. Палтаўскай вобласці (УССР).

На сходзе прысутнічала 850 чалавек.

Па даручэнню схода пісьмо падпісалі:

Старшыня схода ТЭРТЫШНЫ

Сакратар КРЫВІЦКІ

Калгаснікі: **Іванчэнка, Піліпенка, Джура, Дыкуль, Тоўстапят, Кукса, Арцёменка, Рэва, Савыська, Васкабойнік, Крывіцкі, Чэрнуцкі, Бенуж, Раманенка.**

КІЕЎ, 10 мая. (Па тэлефону).

МАСКВА, КРЭМЛЬ

ВЯЛІКАМУ ПРАВАДЫРУ УСЯГО ПРАЦОЎНАГА ЧАЛАВЕЦТВА таварышу СТАЛІНУ

Дарагі і любімы Іосіф Вісарыёнавіч!

Партыйны, комсамольскі і совецкі актыў БССР, сабраўшыся на нараду, прысвечаную падрыхтоўцы да выбараў у Вярхоўны Совет БССР, шле Вам, родны і любімы наш правадыр, настаўнік і друг беларускага народа, наша палкае большэвіцкае прывітанне.

Беларускі народ разам з усімі народамі вялікага Совецкага Саюза перажывае ў гэтыя гістарычныя дні найвялікшую радасць, гордасць і нябачаны палітычны і вытворчы ўздым. Дзейсна рыхтуючыся да выбараў свайго социялістычнага парламента, на аснове самай дэмакратычнай у свеце Канстытуцыі перамогшага социялізма, мы свае першыя мыслі і пачуцці бязмежнай любві, адданасці і ўдзячнасці зварачаем да Вас — тварца вялікай Канстытуцыі социялізма, які ўсё сваё жыццё аддае для шчасця совецкага народа і ўсяго працоўнага чалавецтва.

Радасна і шчасліва жыве беларускі народ у вялікай сям'і народаў СССР пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі. Толькі рэволюцыйны пролетарыят, кіруемы вялікай партыяй Леніна — Сталіна, мог прынесці і прынёс поўнае вызваленне беларускаму народу ад прыгнечання царскім самадзяржаўем і даў магчымасць мець сваю нацыянальную дзяржаўнасць, развіваць сваю культуру, нацыянальную па форме, социялістычную па зместу.

За сваё радаснае і шчаслівае жыццё беларускі народ дзякуе партыю Леніна — Сталіна, свайго вялікага мудрага правадыра таварыша Сталіна, які прывёў нас да вялікіх перамог социялізма і вядзе нас наперад да ззяючых вяршынь комунізма. Вось чаму беларускі народ, рыхтуючыся да выбараў у Вярхоўны Совет БССР, аднадушна першым сваім дэпутатам высоўвае Вас, родны наш Сталін.

Ворагі совецкага народа, падлейшыя з подлых трацкісцка-бухарынскія і нацыянал-фашысцкія бандыты, шпіёны і дыверсанты хацелі расчляніць Совецкі Саюз, адарваць БССР ад сваёй мацеры-радзімы—СССР і надзець зноў ярмо капіталізма на шыю рабочага класа і сялян Совецкай Беларусі, але гэта ім не ўдалося і ніколі не ўдасца.

Пад Вашым кіраўніцтвам слаўная разведка, узначальваемая сталінскім наркомам Нікалаем Іванавічам Ежовым, раскрыла злачынныя замыслы гэтых наймітаў фашызма і сцёрла іх з твару зямлі.

БССР была, ёсць і будзе неадлучнай часткаю вялікага Совецкага Саюза.

Беларускі народ, памятаючы Вашы ўказанні аб капіталістычным акружэнні, будзе і надалей яшчэ больш пільным на ўсіх участках социялістычнага будаўніцтва, будзе зорка ахоўваць рубяжы нашай любімай Радзімы, з'яўляючыся баявым фарпостам Совецкага Саюза на заходніх граніцах.

Рыхтуючыся да выбараў у Вярхоўны Совет БССР, беларускі народ запэўняе Вас, дарагі таварыш Сталін, што мы аддадзім усе свае сілы, увесь свой большэвіцкі запал на далейшае ўмацаванне блока комуністаў і беспартыйных, умацаванне маральна-палітычнага адзінства ўсяго совецкага народа і аддадзім свае галасы за кандыдатаў блока комуністаў і беспартыйных.

Цясней згуртуем свае рады вакол партыі Леніна — Сталіна і свайго правадыра, друга беларускага народа таварыша Сталіна.

Няхай жыве вялікі, непераможны сцяг Маркса — Энгельса — Леніна — Сталіна!

Няхай жыве сталінскі блок комуністаў і беспартыйных!

Няхай жыве вялікі наш правадыр, настаўнік і друг родны таварыш **Сталін!**

УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА РАБОТНІКАЎ ПРАКУРАТУРЫ

Выступленне пракурора Саюза ССР тав. А. Я. ВЫШЫНСКАГА

10 мая на заключным пасяджэнні ўсебеларускай нарады работнікаў пракуратуры і следства прадаўжаліся спрэчкі па дакладу пракурора Рэспублікі тав. Новіка.

У спрэчках прынялі ўдзел тт. Папоў (Чэрвень), Гукаў (пракуратура БССР), Ліўшыц (Магілёў), Чайтураў (Жлобін), Коцік (Гомель) і нарком юстыцыі БССР тав. Лодысеў.

З прамоваю выступіў нарком ўнутраных спраў БССР тав. Б. Д. Берман.

Пасля перапынку на трыбуну ўзняўся пракурор Саюза ССР тав. А. Я. Вышынскі, цёпла сустрэты ўдзельнікамі нарады.

У сваёй яркай і змястоўнай прамове пракурор Саюза ССР абрысаваў шляхі і задачы совецкай пракуратуры.

За апошні час кадры органаў пракуратуры ў значнай ступені абноўлены свежымі маладымі сіламі, работнікамі, бязмежна адданымі справе Леніна — Сталіна. У рабоце пракуратуры ёсць прыкметнае паляпшэнне.

Тав. Вышынскі адзначае аднак, што да поспехаў яшчэ далёка, і асноўную ўвагу прысутных канцэнтруе на недахопах.

Адной з галоўных прычын недахопаў у рабоце органаў пракуратуры і следства тав. Вышынскі лічыць глыбока ўкараніўшуюся ў сазнанне раду работнікаў недаацэнку ролі і значэння социялістычнай законнасці, як сродку нашага пераможнага руху ўперад па шляху будаўніцтва социялізма, як сродку ў барацьбе за ўмацаванне социялістычнай дзяржавы.

Сталінская Канстытуцыя прасякнута духам строгай социялістычнай законнасці. Спецыяльны раздзел Канстытуцыі прысвечан органам пракуратуры і суда. Умацаванне совецкай законнасці і социялістычнага правапарадку — важнейшая справа для далейшага паспяховага будаўніцтва социялізма.

— Недарма, — гаворыць тав. Вышынскі, — ворагі народа, арудаваўшыя ў органах юстыцыі — Крыленка, Пашуканіс і ім падобныя ў сваёй варожай рабоце скажалі прынцыпы социялістычнага правасуддзя, каб выклікаць незадаволенне працоўных. Гнусны здраднік Крыленка не спыняўся перад скажэннем выказванняў В. І. Леніна аб совецкім судзе.

Далей тав. Вышынскі падрабязна спыняецца на пытанні аб якасці следства. Ён прыводзіць факты безадказных адносін некаторых пракурораў і следчых БССР да сваёй работы. У рэзультаце частку спраў прыходзіцца перадаваць на даследванне, што вядзе да зацягвання справы.

Пракурор Саюза ССР рашуча паставіў пытанне аб неабходнасці авалодання большэвізмам, павышэння палітычнай і юрыдычнай культуры работнікаў пракуратуры, суда і следства. Неабходна больш вучыцца, больш працаваць над сабой, пакончыць з так званым пракурорскім чванствам.

Социялізм увайшоў у быт. Гэта мудрае ўказанне вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна трэба пастаянна памятаць. Гэта абавязвае пракурораў актыўна прымаць удзел у грамадзянскіх справах, вывучаць совецкае грамадзянскае законадаўства, ведаць грамадзянскі кодэкс.

Тав. Вышынскі асабліва падкрэслівае, што ў эпоху вялікай Сталінскай Канстытуцыі ўсякае парушэнне або ігнараванне правоў совецкага грамадзяніна нецярпіма, і задача пракурораў сачыць за дакладным захаваннем закона і недапушчэннем парушэння правоў грамадзяніна.

Шумнымі авацыямі пакрываюцца заключныя словы тав. Вышынскага аб тым, што пад непераможным сцягам партыі Леніна — Сталіна, пад кіраўніцтвам геніяльнага правадыра і настаўніка вялікага Сталіна совецкі народ пойдзе да новых перамог.

У канцы нарады з прамовай выступіў выконваючы абавязкі першага сакратара ЦК КП(б)Б тав. А. А. Волкаў.

Удзельнікі нарады прынялі рашэнне, у якім вызначылі рад мерапрыемстваў па паляпшэнню работы органаў пракуратуры і следства.

З вялікім уздымам нарада паслала прывітальныя тэлеграмы таварышам Молатаву, Калініну і Ежову.

ПРЫВІТАННЕ ТАВАРЫШУ СТАЛІНУ

АД ДВУХСОТТЫСЯЧНАГА МІТЫНГА ПРАЦОЎНЫХ ГОРАДА ТБІЛІСІ

Двухсоттысячны мітынг працоўных горада Тбілісі, які сабраўся ў сувязі з апублікаваннем зварота Цэнтральнага Камітэта комуністычнай партыі (большэвікоў) Грузіі да ўсіх выбаршчыкаў і прысвечан падрыхтоўцы да выбараў у Вярхоўны Совет Грузінскай ССР, шле Вам, вялікаму, любімаму правадыру працоўных усяго свету, натхніцелю і арганізатару перамогі социялізма ў СССР палкае прывітанне.

Совецкая Грузія ў адзінай сям'і адзінаццаці социялістычных рэспублік Совецкага Саюза ідзе да выбараў у свой першы Вярхоўны Совет з велізарнымі дасягненнямі ва ўсіх галінах социялістычнага будаўніцтва.

Канстытуцыя Грузінскай ССР, пабудаваная на вялікіх прынцыпах Сталінскай Канстытуцыі, забяспечвае працоўным Грузіі шырокія дэмакратычныя правы, свабоднае выражэнне сваёй волі і сваіх жаданняў на прадстаячых выбарах.

Сваім радасным, шчаслівым жыццём грузінскі народ, як і ўсе народы Совецкага Саюза, абавязан Вам, таварыш Сталін, вашым нястомным клопатам аб працоўных, аб свабодзе і шчасці народаў.

Кожны народ нашай вялікай социялістычнай радзімы, рыхтуючыся да выбараў у свой Вярхоўны Совет, з бязмежнай любоўю і ўдзячнасцю нясе ў сваім сэрцы Ваша імя, вылучае Вас сваім першым кандыдатам, таксама, як на выбарах у Вярхоўны Совет СССР увесь совецкі народ аднадушна вылучыў Вас першым сваім дэпутатам.

Мы запэўняем Вас, таварыш Сталін, што грузінскі народ, моцна згуртаваны вакол партыі большэвікоў, да канца аддавы сталінскай дружбе народаў СССР, як зяніцу вока, будзе аберагаць і мужна абараняць вялікія заваёвы социялізма ў нашай краіне ад замаху любога ворага і пад сцягам Леніна — Сталіна пойдзе наперад, да новых перамог комунізма.

Няхай жыве непарушная сталінская дружба народаў СССР!

Няхай жыве Сталінская Канстытуцыя перамогшага социялізма!

Няхай жыве Усесаюзная комуністычная партыя (большэвікоў)!

Няхай жыве мудры і любімы правадыр працоўных і прыгнечаных усяго свету вялікі Сталін!

(Прынята на двухсоттысячным мітынгу працоўных г. Тбілісі 7 мая 1938 года).

ДАКЛАД тав. А. Я. ВЫШЫНСКАГА НА НАРАДЗЕ РЭСПУБЛІКАНСКАГА АКТЫВА

10 мая ў зале з'ездаў Дома ўрада БССР адбылася рэспубліканская нарада партыйнага, комсамольскага і совецкага актыва, на якой прысутнічала каля 1800 чалавек.

У рабоце нарады прынялі ўдзел сакратары райкомаў партыі, старшыні райвыканкомаў, райпракуроры, старшыні акруговых выбарчых камісій, сакратары парткомаў, агітатары і прапагандысты Менска і Менскай вобласці.

З дакладам аб совецкім выбарчым законе выступіў пракурор Саюза ССР тав. А. Я. Вышынскі. Пасля даклада тав. Вышынскі даваў вычарпальныя адказы на пытанні прысутных.

Пад бурныя, доўга незмаўкаемыя апладысменты і крыкі «ура» ўдзельнікі нарады прынялі тэкст прывітальнай тэлеграмы правадыру народаў таварышу Сталіну.

НАРАДА АКТЫВА ЦІХААКІЯНСКАГА ФЛОТА

Выступленне Народнага камісара Ваенна-Марскога Флота тав. П. А. СМІРНОВА

ВЛАДЗІВАСТОК, 9 мая. (БЕЛТА). Сёння ў Доме Чырвонай Арміі і Флота пад кіраўніцтвам Народнага камісара Ваенна-Марскога Флота армейскага камісара 1-га ранга тав. Смірнова адбылася нарада актыва партыйных і непартыйных большэвікоў Ціхаакіянскага флота.

З дакладам аб партыйна-палітычнай рабоце ў часцях флота выступіў намеснік начальніка Палітупраўлення Ваенна-Марскога Флота корпусны камісар тав. Лаухін.

З вялікай прамовай на нарадзе выступіў Народны камісар Ваенна-Марскога Флота тав. Смірноў. Нарком заклікаў увесь асабовы састаў флота да яшчэ большага ўмацавання абароназдольнасці далёкаўсходніх граніц, да павышэння рэволюцыйнай пільнасці, да ўмацавання дысцыпліны, да дасягнення яшчэ большых поспехаў у баявой і палітычнай падрыхтоўцы.

Пад бурныя, доўга незмаўкаўшыя апладысменты прынята прывітанне правадыру народаў таварышу Сталіну.

ВЫБАРЧАЯ КАМПАНІЯ ЯШЧЭ БОЛЬШ ЗГУРТУЕ БЕЛАРУСКІ НАРОД ВАКОЛ ВЯЛІКАЙ ПАРТЫІ ЛЕНІНА—СТАЛІНА

СЛОВА МАЛАДЫХ ВЫБАРШЧЫКАЎ

З РАДАСЦЮ АДДАДЗІМ СВАЕ ГАЛАСЫ ЗА КАНДЫДАТАЎ БЛОКА КОМУНІСТАЎ І БЕСПАРТЫЙНЫХ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). У прасторнай актавай зале 10-й сталінскай школы, па-святочнаму ўпрыгожанай перадвыбарчымі лозунгамі і партрэтамі правадыроў партыі і ўрада, сабраліся 40 школьнікаў 10-й сталінскай і 6-й сярэдняй школ. Гэта — самыя маладыя выбаршчыкі, юнакі і дзяўчаты 1920 года нараджэння. У гэтым годзе яны ўпершыню атрымліваюць выбарчыя правы і будуць прымаць удзел у выбарах Вярхоўнага органа Беларускай Совецкай Сацыялістычнай Рэспублікі.

Ніжэй мы друкуем выступленні маладых выбаршчыкаў, поўныя патрыятызму і любві да сваёй радзімы.

МНЕ ВОСЕМНАЦЦАЦЬ ГОД

— Я нарадзіўся ў годы грамадзянскай вайны, у тыя годы, калі рабочы клас, працоўнае сялянства пад кіраўніцтвам бальшавіцкай партыі са зброяй у руках абаранялі сваю сацыялістычную бацькаўшчыну. Мой бацька — рабочы шклозавода «Ноўка» (Суражскі раён) — у той час разам з другімі рабочымі завода быў у партызанскім атрадзе, сваёй грудзьмі абараняў свабоду.

У гэтым годзе я канчаю сярэднюю школу. Для кожнага маладога чалавека нашай радзімы служба ў Чырвонай Арміі з'яўляецца вялікім гонарам, тым больш вялікі гонар — быць камандзірам РСЧА.

Я падаў ужо заяву з просьбай залічыць мяне курсантам Ленінградскага артылерыйскага вучылішча. Я буду ўпарта вучыцца, авалодаю складанай ваеннай тэхнікай, каб на першы заклік партыі і ўрада стаць у рады абаронцаў сваёй радзімы, даць ворагу грозны, нішчыльны адпор.

26 чэрвеня я, разам з усім беларускім народам, буду выбіраць вышэйшы орган дзяржаўнай улады нашай рэспублікі — Вярхоўны Совет БССР. З вялікай радасцю я аддам свой голас за кандыдатаў блока комуністаў і беспартыйных, за доблесных патрыётаў, за нашага дарагога і любімага Сталіна, за баявога саратніка — маршала Совецкага Саюза таварыша Варашылава.

ПАЛІЎКІН ФЕДАР,
комсамолец, вучань 10 класа 6 сярэдняй школы.

МАЁЙ РАДАСЦІ НЯМА МЕЖАЎ

— Калі ў дзень 12 снежня 1937 года, — гаворыць вучань X класа 6-й сярэдняй школы Якаў Фрыдлянд, — мае старэйшыя браты ішлі выбіраць у Вярхоўны Совет СССР, я ім вельмі зайздросціў. І мне хацелася прыняць такі-ж актыўны ўдзел у гэтым вялікім народным свяце.

26 чэрвеня я, разам з усім беларускім народам, буду выбіраць вышэйшы орган совецкай улады нашай рэспублікі.

Я — шчаслівы. Маёй радасці няма межаў: я буду галасаваць за лепшых сыноў нашай радзімы.

Мой бацька—стары народны настаўнік. Да рэвалюцыі ён жыў у Барысаве. Як яўрэй і як не маючы маёмаснага цэнза, ён быў пазбаўлен абсалютна ўсіх праў. Усё сваё жыццё бацька марыў даць асвету сваім дзецям, чаго ён дасягнуў толькі пры совецкай уладзе.

Старэйшы мой брат (Адольф—кандыдат партыі, працуе начальнікам цэха на адным з ленінградскіх заводаў. Сястра — Рая — комсамолка, працуе ў Менску інжынерам у Наркаммясцпроме. Другі брат — комсамолец Зяма — працуе ў Віцебску фармацэўтам.

Я асабіста ў гэтым годзе канчаю школу. Вучуся на выдатна і добра. Маю паступіць у Індустрыяльны інстытут, і ўпэўнен, што мая мара збудзецца, бо для нас, совецкіх юнакоў, адчынены ўсе дзверы для вучобы і работы. Пасля сканчэння інстытута ўсё сваё жыццё, усе свае веды аддам на карысць сваёй совецкай радзімы.

ГАРАЧЫ ПАТРЫЁТ СВАЁЙ РАДЗІМЫ

— Радасць, якую я адчуваю ва сваё шчаслівае юнацтва, — гаворыць вучань 10-й сталінскай школы Патоцкі Іван,—цяжка перадаць словамі. Такіх дасягненняў у жыцці, якія я маю сёння, можна дабіцца толькі ў нашай квітнеючай сацыялістычнай радзіме.

Я — выхадзец з нізоў працоўнага сялянства. Сын бедняка ў старой царскай Расіі не мог і марыць аб сур'ёзнай вучобе, бо навука для беднага сялянства ў стары час была недаступнай. Мой бацька, які меў 5 дзесяцін зямлі, адну карову і 8 душ сям'і, вучыць сваіх дзяцей, вядома, не мог. Двое маіх старэйшых братоў атрымалі асвету ўсяго толькі за тры класы.

І мяне чакаў-бы такі лёс. Але я шчаслівы, што нарадзіўся ў годы Вялікага Кастрычніка і жыву ў вялікую Сталінскую эпоху, калі на кожным кроку жыцця праяўляюцца сталінскія бацькоўскія клопаты аб чалавеку.

Праз паўтара месяца я заканчваю школу і атрымліваю сярэднюю адукацыю, а ў кастрычніку 1938 года канчаю таксама школу пры Віцебскім аэраклубе. Атрымаю званне лётчыка-назіральніка і адразу-ж паступлю ў Ваенна-паветранае вучылішча РСЧА.

Мая радасць павялічваецца яшчэ тым, што 26 чэрвеня я ўпершыню пайду да выбарчай урны, каб аддаць свой голас за лепшых людзей народа, выбіраючы іх у вышэйшы орган улады.

Мой бацька — калгаснік (калгас «Сілач») — памёр у 1936 годзе. Сястра—Вольга — і маці працуюць у калгасе «Серп і молат», Віцебскага раёна. Брат Захар — працуе на віцебскім заводзе імя Кірава, стаханавец. Другі брат — Васілій — працуе на фабрыцы «КІМ». Усе мы, шчаслівыя, радасныя, будзем галасаваць за вялікага Сталіна, за большэвіцкую партыю, за совецкую ўладу.

Абласная нарада выбарчых камісій

ГОМЕЛЬ. (Спец. кар. «Звязды»). Сёння тут адбылася нарада старшынь, іх намеснікаў і сакратароў акруговых выбарчых камісій Гомельскай вобласці.

Нарада заслухала даклад выконваючага абавязкі старшыні оргкамітэта ЦВК БССР па Гомельскай вобласці тав. Мальцава аб арганізацыі работы акруговых і ўчастковых выбарчых камісій. З даклада высветлілася, што многія акруговыя выбарчыя камісіі яшчэ не прыступілі да работы. Для раду выбарчых камісій не выдзелены памяшканні, а там, дзе яны адведзены, няма тэлефонаў, не створаны нармальныя ўмовы для работы.

Дакладчык вымушан быў прызнаць, што оргкамітэт яшчэ слаба кіруе перадвыбарчай кампаніяй і не мае дастаткова канкрэтных матэрыялаў аб становішчы работы на месцах.

На нарадзе выступіў рад старшынь акруговых выбарчых камісій з паведамленнямі, як яны пачынаюць разгортваць работу. Старшыня Дзяржынскай выбарчай акругі г. Гомеля т. Цімафеенка сказаў:

— Па-першае, я азнаёміўся з геаграфічным размяшчэннем сваёй акругі, аб'ездзіў усе ўчасткі.

Пасяджэнняў акруговай камісіі ў нас было два. Склалі план работы. Да кожнага члена камісіі прымацавалі па некалькі ўчасткаў, у якіх яны правяраюць складанне спісаў выбаршчыкаў. Ужо выявілася, што ў чарнавых спісах ёсць шмат дэфектаў, а па двух участках нават не закончана складанне папярэдніх спісаў. Слаба наладжана таксама агітацыйна-масавая работа на ўчастках. Зусім самаўхіліліся ад работы на ўчастках профсаюзныя арганізацыі.

Тав. Цімафеенка законна папракнуў оргкамітэт у недастаткова сур'ёзных адносінах да падбору складу акруговых выбарчых камісій—некаторыя члены камісій, якія жывуць у Гомелі, уваходзяць у склад акруговых выбарчых камісій на тэрыторыі Нова-Беліцы і наадварот. Гэта стварае цяжкасці ў іх рабоце.

Старшыня выбарчай камісіі Сталінскай выбарчай акругі г. Гомеля т. Ярлыкоў паведаміў, што камісія прыступіла да работы і ўстанавіла штодзенныя дзяжурствы членаў камісіі.

Тав. Глазуноў (Чырвонабярэжская выбарчая акруга, Жлобінскага раёна) скардзіўся на адсутнасць дапамогі раённых партыйных і совецкіх арганізацый. У райкоме адмовілі членам акруговай выбарчай камісіі ў прадастаўленні транспартных сродкаў для паездкі на выбарчы ўчастак, які размешчан за 15 кіламетраў.

ПІСЬМЫ З ВЫБАРЧЫХ АКРУГ

СПРАВЯДЛІВАЕ ПАТРАБАВАННЕ

Па ўсёй рэспубліцы разгарнулася падрыхтоўчая работа да выбараў у Вярхоўны Совет БССР. Рабочыя і калгаснікі актыўна вывучаюць Канстытуцыю і Палажэнне аб выбарах. У нашым-жа калгасе імя Будзённага, Глускага сельсовета, Бабруйскага раёна, ніхто не займаецца гэтай важнейшай справай. Ніякіх гурткоў у нас няма. Толькі адзін раз сабралі калгасны сход, пагаварылі аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР, і ўсё.

Калгасная комсамольская арганізацыя выдзеліла 4 чалавекі для правядзення гутарак па брыгадах і вывучэння Палажэння аб выбарах нічога не робіць.

Памяшканні, адведзеныя для выбарчых участкаў, яшчэ не абсталяваны.

Я. КРАСОЎСКІ.

Перадвыбарчы сход прафесарска-педагагічнага персанала, студэнтаў і тэхнічных работнікаў менскага Медыцынскага інстытута. Выступае праф. Леонаў, які ўносіць прапанову вылучыць кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР Нікалая Іванавіча Ежова.
Фото С. Грына.

ЧЫРВОНАЯ АРМІЯ РЫХТУЕЦЦА ДА ВЫБАРАЎ

СУСТРЭНЕМ ВЫБАРЫ ВЫДАТНЫМІ ПАКАЗАЛЬНІКАМІ У БАЯВОЙ ВУЧОБЕ

Сярод байцоў і камандзіраў часці, якой камандуе дэпутат Вярхоўнага Совета СССР, Герой Совецкага Саюза тав. Дзянісаў, шырока разгарнулася падрыхтоўка да выбараў у Вярхоўны Совет БССР. Дзесяткі агітатараў з байцоў і камандзіраў прыступілі да правядзення гутарак аб Канстытуцыі БССР, аб росквіце Совецкай рэспублікі, аб перамогах яе індустрыі і сельскай гаспадаркі.

Многа агітатараў, байцоў і камандзіраў вядуць агітацыйна-масавую работу ў пашэфных калгасах. Байцамі створана некалькі гурткоў па вывучэнню Канстытуцыі і выбарчага закона БССР. Агітатары праводзяць заняткі ў гуртках два разы ў месяц.

Нядаўна ва ўсіх падраздзяленнях часці праведзена гутарка аб задачах байцоў і камандзіраў у сувязі з выбарамі ў Вярхоўны Совет БССР. У падраздзяленнях шырока разгарнулася спаборніцтва. Байцы і камандзіры абавязаліся сустрэць дзень выбараў у Вярхоўны Совет Совецкай Беларусі — 26 чэрвеня — выдатнымі поспехамі ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы.

Праведзены таксама гутаркі на тэму «Беларусь у мінулым і сучасным». Асабліва добра вядуць агітацыйную работу тт. Барысаў, Каўпоў, Кандраценка, Карабко, Зарубін. Узброеныя ведамі, яны агітацыйна-масавай работай у часе выбараў у Вярхоўны Совет БССР шырока разгорнуць гэты вопыт сярод выбаршчыкаў.

З. ЯКАЎЛЕЎ.

БАЙЦЫ РЫХТУЮЦЦА

Кожны дзень у ленінскім пакоі падраздзялення, якім камандуе капітан Ярчак, праходзяць цікавыя гутаркі аб мінулым і сучасным Совецкай Беларусі. Байцы калмыкі, татары, рускія вывучаюць Канстытуцыю і выбарчы закон рэспублікі, дзе яны з'яўляюцца поўнаправнымі выбаршчыкамі Вярхоўнага Совета.

У нагляднай агітацыі адлюстраваны перамогі індустрыі і сельскай гаспадаркі БССР. Чытальня забяспечана кнігамі аб Беларускай рэспубліцы.

Намеснік палітрука Чычулін, выдатнікі баявой вучобы Ульянаў, Мухлаеў, Зарумхінаў і інш. агітатары праводзяць калектыўныя чыткі газет і гутаркі. Кніга «Совецкая Беларусь», даклад тав. Наталевіча на сесіі ЦВК БССР сталі настольнымі кнігамі байцоў і камандзіраў.

Рыхтуючыся да выбараў у Вярхоўны Совет БССР, байцы і камандзіры падраздзялення лічаць сябе адказнымі за падрыхтоўку сваіх родных да выбараў у Вярхоўныя Советы РСФСР і аўтаномных рэспублік.

У пісьмах дадому байцы заклікаюць бацькоў, жонак, братоў, сясцёр быць актывістамі выбарчай кампаніі, мацаваць сталінскі непераможны блок комуністаў і беспартыйных, добра рыхтавацца да выбараў.

Частка агітатараў з байцоў працуе на выбарчым участку.

Н. НЕСЦЕРАЎ.

ЛЕПШЫЯ БАЙЦЫ І КАМАНДЗІРЫ ВЫЛУЧАНЫ У ВЫБАРЧУЮ КАМІСІЮ

Рыхтуючыся да выбараў у Вярхоўны Совет БССР, байцы і камандзіры часці, дзе камісарам тав. Шаталаў, яшчэ і яшчэ раз вывучаюць Сталінскую Канстытуцыю, Канстытуцыю Беларускай ССР і Палажэнне аб выбарах.

Многія байцы і камандзіры працуюць агітатарамі на выбарчых участках не толькі ўнутры часці, але і ў бліжэйшых калгасах. Партыйная і комсамольская арганізацыя вылучылі самых лепшых таварышаў для сістэматычнай агітацыйнай работы ў акружаючых калгасах, для правядзення гутарак па Палажэнню аб выбарах.

На чырвонаармейскім сходзе ў склад участковай выбарчай камісіі вылучаны самыя лепшыя байцы і камандзіры таварышы Макарэўскі і Чыкуноў. Тав. Макарэўскі з'яўляецца сакратаром комсамольскага бюро часці. Ён выдатнік баявой і палітычнай падрыхтоўкі, добры грамадскі работнік, не раз узнагароджваўся камандаваннем.

Тав. Чыкуноў — таксама выдатнік баявой і палітычнай падрыхтоўкі. На сходзе, дзе тт. Макарэўскі і Чыкуноў вылучаны ў выбарчую камісію, выступіў тав. Міронаў. Ён заявіў: «Такую важную справу, як работу ў выбарчай камісіі, можна даручыць толькі самым лепшым і праверанам на рабоце таварышам. Вылучаючы тт. Макарэўскага і Чыкунова, мы ўпэўнены, што яны апраўдаюць наша давер'е.

М. ГОФМАН.

ШЫРЫЦЦА СПАБОРНІЦТВА

Вялікі размах набыла агітацыйна-масавая работа ў часці, дзе камісарам тав. Марозаў. 52 агітатары, вылучаныя партыйнай і комсамольскай арганізацыяй, штодзень праводзяць гутаркі з байцамі і сем'ямі каманднага і начальствуючага састава. Увесь састаў часці, члены сем'яў камандзіраў вывучаюць «Палажэнне аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР», вывучаюць экономіку і гаспадарчыя дасягненні БССР, заваяваныя пад кіраўніцтвам партыі Леніна — Сталіна.

Выбарчы ўчастак з'яўляецца цэнтрам агітацыйна-масавай работы. Тут заўсёды поўна байцоў і камандзіраў. Яны слухаюць гутаркі, лекцыі, атрымліваюць даведкі і адказы на цікавячыя іх пытанні. Добра працуе кансультацыйнае бюро.

Вас. ПЕТУХОЎ.

ПРАВА НА АСВЕТУ

Старая царская Расія была цёмнай, непісьменнай, надзвычай адсталай у культурных адносінах краінай. Гаворачы аб гэтым, Ленін указваў, што: «Такой дзікай краіны, у якой-бы масы народа настолькі былі **аграблены** ў сэнсе адукацыі, святла і ведаў, — такой краіны ў Еўропе не асталося ні адной апрача Расіі» (Ленін, т. XVI, стар. 410).

Па афіцыяльных даных «Ежегодника России» на 1910 год, які выдаваўся міністэрствам унутраных спраў, каля чатырох пятых дзяцей і падросткаў знаходзіліся ў дарэволюцыйнай Расіі па-за школай, 73 проц. усяго насельніцтва (выключаючы дзяцей да 9 год) было непісьменным. Выдаткі на народную асвету ў 1913 годзе складалі толькі 80 кап. на аднаго жыхара ў год. Рабочым і сялянам, якія складалі дзевяць дзесятых усяго насельніцтва, памешчыцка-буржуазны ўрад царскай Расіі свядома загароджваў шлях да асветы, смяротна баяўся дапусціць працоўныя масы да навукі, да ведаў.

У дарэволюцыйнай Беларусі — калоніі царскага імперыялізма — лютаваў нацыянальны прыгнёт. Самадзяржаўе самымі жорсткімі мерамі падаўляла якія-б там ні было праяўленні нацыянальнай самастойнасці і культуры беларускага народа. Беларускі народ, таксама як і іншыя прыгнятаемыя царызмам нацыянальнасці, быў пазбаўлен сваёй дзяржаўнасці, школы, друку на роднай мове і т. д.

Навучанне ў школах у дарэволюцыйнай Беларусі вялося выключна на рускай мове. Беларуская мова лічылася «простанароднай». Яўрэйская мова, вядома, таксама не дапускалася ў школе. Больш таго, з-за жорсткай процантнай нормы прыёму, яўрэйскія дзеці наогул амаль не мелі доступу да школы, а тая мізэрная колькасць месц, якая адводзілася ім у навучальных установах, запаўнялася толькі дзецьмі буржуазіі.

Памешчыцка-капіталістычны лад царскай Расіі асудзіў працоўныя масы дарэволюцыйнай Беларусі на цемру і невуцтва. Паводле даных перапісу 1897 года, на тэрыторыі сучаснай Беларусі 76,5 проц. усяго насельніцтва (старэй 10 год) было непісьменным. Па Палессі, у граніцах былой Мазырскай акругі, гэты процант дасягаў 83.

У наступныя годы непісьменнасць насельніцтва амаль не зменшылася, а ў радзе раёнаў дарэволюцыйнай Беларусі нават павялічылася, што тлумачыцца выключна мізэрным ахопам дзяцей школьнай сеткай. Паводле даных афіцыяльнай статыстыкі, у сельскіх мясцовасцях Віцебскай губерні ў 1907 г. пісьменных было ўсяго 14,3 проц., а сярод жанчын — 4,4 проц. Школьнай сеткай было ахоплена толькі 14,4 проц. усіх дзяцей ва ўзросце ад 8 да 13 год, а дзяўчынак толькі — 5,4 проц. У Магілёўскай і Менскай губернях ахоп усіх дзяцей школьнай сеткай у 1900—1912 гг. ледзь дасягаў 30 проц.

Замест школ царскі ўрад насаджаў цэрквы і манапалькі. На 4.000 пачатковых, няпоўных сярэдніх і сярэдніх школ у дарэволюцыйнай Беларусі прыходзілася 5.000 манаполек, 3.000 цэркваў, 704 сінагогі, 113 касцёлаў.

Аб «клопатах» самадзяржаўя аб развіцці народнай асветы дастаткова перакапаўча гаворыць і той факт, што нават у такім буйным цэнтры, як гор. Менск, за 10 год — з 1904 па 1914 — удзельная вага выдаткаў на асвету ў агульным бюджэце знізілася з 7,8 да 6,5 процантаў, затое выдаткі на ўтрыманне паліцыі за той-жа перыяд узраслі амаль у 3,5 разы, а іх удзельная вага павялічылася з 3,2 да 4,3 проц.

Палітыка міністэрства народнай асветы старой царскай Расіі, якое Ленін называў «міністэрствам народнага зацямнення», «міністэрствам паліцэйскага вышуку, глумлення над моладдзю, здзеку над народным імкненнем да ведаў» была накіравана на тое, каб прывіць вучням рабскую вернасць эксплаататарскаму, памешчыцка-капіталістычнаму ладу, самадзяржаўю і рэлігіі.

У дарэволюцыйнай Беларусі вышэйшых навучальных устаноў, а таксама навучальных устаноў для дарослых, зусім не было. Прафесіянальна-тэхнічнае навучанне зводзілася да самай лютай эксплаатацыі дзяцей і падросткаў, якія знаходзіліся ў зусім бяспраўным становішчы, гаспадарамі і майстрамі.

Толькі перамога Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэволюцыі ў 1917 годзе, знішчыўшай буржуазна-дваранскую манаполію на асвету і ператварыўшай усе заваяванні навукі і культуры з сродкаў заняволення і эксплаатацыі працоўных мас у магутную зброю сацыялістычнага будаўніцтва, адкрыла шлях да небывалага ўздыму культурнага ўзроўню працоўных і забяспечыла магутны росквіт нацыянальнай па форме і сацыялістычнай па зместу культуры народаў СССР.

Падагульваючы нашы велізарныя заваяванні ва ўсіх галінах гаспадарчага і культурнага будаўніцтва, Канстытуцыя БССР, у ліку іншых асноўных правоў грамадзян Совецкай Беларусі, запісала і права на асвету.

Артыкул 96 Канстытуцыі гаворыць: «Грамадзяне БССР маюць права на асвету.

Гэтае права забяспечваецца ўсеагульна-абавязковай пачатковай асветай, бясплатнасцю асветы, уключаючы вышэйшую асвету, сістэмай дзяржаўных стыпендый пераважнай большасці навучаючыхся ў вышэйшай школе, навучаннем у школах на роднай мове, арганізацыяй на заводах, у соўгасах, машынна-трактарных станцыях і калгасах бясплатнага вытворчага, тэхнічнага і аграномічнага навучання працоўных».

Колькасць навучаючыхся ў масавых школах у БССР (не ўключаючы чыгуначных школ) павялічылася за годы совецкай улады ў 3—4 разы (з 294,3 тыс. у 1914 г. да 1.001,3 тыс. у 1937 г.), лік настаўнікаў — больш чым у 4 разы (з 6993 да 29.780).

Бясплатнасць навучання з'яўляецца ў нашай краіне непахісным законам. Вучэбныя заняткі ў школах БССР, як і ва ўсіх рэспубліках Совецкага Саюза, праводзяцца на роднай мове. У ліку 7032 школ, працуючых у 1938 годзе ў БССР, беларускіх школ налічваецца 6541.

У рэзультаце гіганцкага развіцця ўсёй сеткі навучальных устаноў і велізарнай цягі народных мас да ведаў у сярэдніх школах, у ВНУ, тэхнікумах, рабфаках, школах для дарослых, фабзавучах і на розных пастаянных курсах, па няпоўных даных, ужо ў 1936 годзе па БССР навучалася амаль 1.200 тысяч працоўных, што складае звыш аднаго пятай часткі ўсяго насельніцтва нашай рэспублікі. Праклятая спадчына памешчыцка-капіталістычнага ладу — непісьменнасць—зараз у нас ужо ліквідавана. БССР ператварылася у рэспубліку суцэльнай пісьменнасці.

Выдаткі на народную асвету па дзяржаўных і мясцовых бюджэтах БССР з 1924-25 г. па 1937 год выраслі з 9,5 млн. да 478,9 млн. руб., гэта значыць у 50 раз!

Калі ў дарэволюцыйнай Беларусі не было ні адной вышэйшай навучальнай установы, то ў 1938 годзе ў БССР працуюць 22 вышэйшыя навучальныя установы з 14.626 студэнтамі ў іх; колькасць тэхнікумаў вырасла да 95, колькасць студэнтаў у іх — да 32.976.

Трацкісцка-бухарынскія і нацыянал-фашысцкія шпіёны, шкоднікі і дыверсанты, на працягу раду год арудаваўшыя ў органах народнай асветы БССР, усяляк прабавалі затармазіць, сарваць справу падрыхтоўкі кадраў, развіцця школ, тэхнікумаў і вышэйшай асветы у нашай рэспубліцы, яны прынеслі нямала шкоды ў галіне культурнага будаўніцтва. Органы НКВД, пад кіраўніцтвам нашай партыі, выкрылі і знішчылі гэтых прадажных агентаў япона-германскай і польскай фашысцкіх разведак.

У агульнай сістэме мерапрыемстваў, накіраваных на ажыццяўленне права на асвету для ўсіх працоўных СССР, буйнейшае месца займае арганізацыя на заводах, у соўгасах, машынна-трактарных станцыях і калгасах бясплатнага вытворча-тэхнічнага і аграномічнага абучэння працоўных.

У БССР на 1 кастрычніка 1936 года на 584 улічаных прадпрыемствах буйнай прамысловасці, 29,5 проц. усіх занятых рабочых ужо здалі тэхмінімум, 2,6 проц. скончылі курсы майстраў сацыялістычнай працы і 6,7 проц. скончылі курсы для стаханаўцаў. Агульная-ж колькасць рабочых, здаўшых дзяржтэхэкзамен і ахопленых усімі формамі тэхнічнай вучобы, перавысіла 50 проц. усіх рабочых.

Гаворачы аб гістарычным значэнні стаханаўскага руху і аб шляхах знішчэння процілегласці паміж разумовай і фізічнай працай, таварыш Сталін указваў, што «знішчэнне процілегласці паміж працай разумовай і працай фізічнай можна дабіцца толькі на базе ўздыму культурна-тэхнічнага ўзроўню рабочага класа да ўзроўню работнікаў інжынерна-тэхнічнай працы».

У святле гэтага ўказання таварыша Сталіна ўсе прыведзеныя вышэй даныя аб росце школ, ВТНУ, тэхнікумаў, а таксама масавага вытворча-тэхнічнага абучэння рабочых і калгаснікаў, з надзвычайнай нагляднасцю паказваюць, якіх буйнейшых поспехаў у справе ўздыму культурна-тэхнічнага ўзроўню працоўных мы ўжо дасягнулі.

Толькі дзякуючы перамозе Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэволюцыі ўсе заваяванні культуры і навукі сталі здабыткам народа. Сацыялістычны лад забяспечыў гіганцкае развіццё ўсіх відаў мастацтва, навукі, друку, небывалы росквіт творчасці народаў СССР.

У БССР працуе зараз 15 тэатраў, тысячы клубаў і хат-чытальняў, 144 гукавых кіно ў гарадах і раёнах і 194 гукавых кінопересовак. У рэспубліцы створаны кансерваторыя, 14 музыкальных вучылішч і 7 музыкальных школ, дзяржаўная філармонія, беларускі дзяржаўны хор, ансамбль песні і танца і цэлы рад іншых устаноў, падрыхтоўваючых новыя кадры ў галіне мастацтва. Арганізаваны дзесяткі навукова-даследчых інстытутаў, лабараторый і станцый, на чале з Акадэміяй навук БССР.

За годы совецкай улады з працоўных мас беларускага народа вышлі тысячы і дзесяткі тысяч таленавітых пісьменнікаў, музыкантаў, вучоных, інжынераў, урачоў, педагогаў і іншых работнікаў культурнага фронта.

Усе гэтыя гістарычныя заваяванні нашай сацыялістычнай радзімы, дасягнутыя пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, асабліва ярка вырысоўваюцца на змрочным фоне ўпадку культуры, навукі і мастацтва ў капіталістычных краінах, насаджэння варварства і мракабесся ў краінах фашызма.

У фашысцкай Польшчы выдаткі на народную асвету (якія складалі ў 1929—1930 гг. 626 млн. злотых) былі скарочаны да 411 млн. у 1935-36 г. і 287 млн. злотых у 1936-37. Пры гэтым нельга забываць, што ў Польшчы дзесяць мільёнаў непісьменных (з 34 млн. насельніцтва краіны). Колькасць непісьменных у паветах Заходняй Беларусі дасягае 70 процантаў усяго насельніцтва, а сярод жанчын — да 90—95 проц. Колькасць студэнтаў у вышэйшых школах Польшчы зменшылася з 51.721 у 1932 годзе да 40 тыс. чалавек у 1936 годзе.

У Заходняй Беларусі, дзе праводзіцца прымусовая паланізацыя мясцовага насельніцтва, у 1936 г. не асталося ўжо ні адной беларускай школы, у той час як у 1919-20 г. іх было звыш 400; няма ні аднаго беларускага тэатра, клуба, бібліятэкі.

Гэтай карціне варварскага разбурэння культуры фашызмам, росту цемры і невуцтва ў краінах капіталістычнага свету, процістаіць найвялікшая ў гісторыі чалавецтва культурная рэволюцыя ў СССР.

***

Шчаслівым і гордым за свае вялікія дасягненні ідзе беларускі народ да выбараў свайго вярхоўнага органа ўлады — Вярхоўнага Совета Рэспублікі. На сцягах, з якімі народ пойдзе да выбарчых урнаў у дзень свайго найвялікшага свята, каб аддаць свае галасы за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных, яркімі літарамі будуць гарэць словы Канстытуцыі—«Грамадзяне БССР маюць права на асвету».

С. Н. МАЛІНІН і Я. Г. РАКАЎ.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ЗА ШТО КРЫТЫКАВАЛІ РАЙКОМ ПАРТЫІ

(Да вынікаў справаздачна-выбарчых сходаў)

У Аршанскай раённай партыйнай арганізацыі ў асноўным закончыліся справаздачна-выбарчыя сходы пярвічных партарганізацый. Сходы прайшлі на высокім ідэйна-палітычным узроўні, з захаваннем указанняў і інструкцыі ЦК ВКП(б). Аб вялікай актыўнасці комуністаў сведчыць той факт, што з прысутнічаўшых на сходах 72 партарганізацый комуністаў у колькасці 784 выступіла ў спрэчках 580 чалавек.

Справаздачныя даклады сакратароў парткомаў і парторгаў на большасці сходаў падвергліся сур'ёзнай дзелавой крытыцы. Гэта крытыка і сур'ёзны падыход да вылучэння кандыдатур у кіруючыя партарганы паказваюць наколькі выраслі партыйныя масы, наколькі яны павысілі патрабаванні да сваіх кіраўнікоў, наколькі ўзнялася іх большэвіцкая пільнасць.

У радзе партарганізацый комуністы прызналі работу парткомаў і парторгаў нездавальняючай. (Аршанскай МТС, Яромкаўскай і Дубраўскай сельскіх партарганізацый і інш.).

Аб удумлівым падыходзе комуністаў да намячэння кандыдатаў у спіс для тайнага галасавання гаворыць наступны факт. У партарганізацыі чыгуначнага вузла з намечаных 17 кандыдатур была адведзена толькі адна кандыдатура. У склад новага парткома выбрана 11 чалавек.

Да парткіраўніцтва прышлі новыя людзі. Упершыню на кіруючую партработу выбраны 4 сакратары парткомаў і 13 парторгаў. Значна адноўлен склад парткома БелДРЭСа. З 9 членаў парткома 5 выбраны ўпершыню, сярод іх: тав. Бычкоў — стары кадравы рабочы, стаханавец, выдатнік вучобы; сакратар комсамольскага камітэта тав. Куляеў; інжынер тав. Шэлікаў; памочнік дырэктара па кадрах тав. Сяргейчык.

Рэзкай крытыцы падвергліся тыя партарганы, якія нездавальняюча выконвалі рашэнне студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б), якія зусім мала аддавалі ўвагі пытанням вытворчай работы прадпрыемстваў, не кіравалі стаханаўскім рухам (Мясакамбінат, БелДРЭС, завод «Чырвоны барацьбіт» і інш.).

На сходах асобных партарганізацый комуністы гаварылі аб тым, што парткомы і парторгі аказваюць недастатковую дапамогу вылучэнцам. Не забяспечана работа з уноўпрынятымі кандыдатамі і спачуваючымі. (Асінторф, завод «Чырвоны барацьбіт»).

Многія комуністы ўказвалі на слабую пастаноўку партвучобы і агітацыйна-масавай работы, а таксама на зусім нездавальняючае кіраўніцтва гэтым важнейшым участкам партыйнай работы з боку культпропа РК КП(б)Б.

У многіх партарганізацыях комуністы прама ўказвалі на адарванасць РК КП(б)Б ад пярвічных партыйных арганізацый.

Партыйная арганізацыя Асінторфа абслугоўвае адзін з важнейшых участкаў прамысловасці. Аб'ектаў вельмі многа і раскіданы яны на вялікай адлегласці адзін ад другога. Гэта вельмі ўскладняе работу партыйнай арганізацыі, якая часта не ахапляе ўсе ўчасткі работы. Прамы абавязак раённага камітэта партыі—аказаць парткому практычную дапамогу ў рабоце, але райком гэтага не рабіў.

Уважліва вывучаючы вынікі партсходаў, райком партыі павінен дабіцца далейшага ўздыму партыйна-палітычнай работы, узмацнення сувязі партарганізацыі з масамі і забяспечыць паспяховае выкананне палітычна-гаспадарчых задач, якія стаяць перад Аршанскай раённай партарганізацыяй.

М. ЗЯРНІЦКІ.

АГІТАТАРЫ БЛОКА КОМУНІСТАЎ І БЕСПАРТЫЙНЫХ

Рыхтуючыся да выбараў у Вярхоўны Совет БССР, мы ўцягнулі ў агітацыйную работу 1.890 чалавек агітатараў, якія аб'яднаны ў 37 агіткалектывах. Іх рады з кожным днём растуць. Да актыўнай агітацыйна-палітычнай работы далучаюцца ўсё новыя і новыя правераныя людзі. У ліку нашых агітатараў 684 комуністы, 194 спачуваючыя, 613 комсамольцаў.

Зараз па ўсіх агіткалектывах горада мы праводзім спецыяльныя нарады аб задачах агітатараў у сувязі з прадстаячымі выбарамі. Нарады агіткалектываў праходзяць пры вялікай актыўнасці іх удзельнікаў.

Вялікую дапамогу палітагітатарам аказвае партыйны кабінет. Так, напрыклад, толькі за красавік было зроблена партыйным кабінетам горада 35 групавых кансультацый, на якіх прысутнічала 2.342 агітатары. Добра арганізавана кансультацыя агітатараў і пры партыйным кабінеце гаркома партыі. Там 8 мая была праведзена гутарка на тэму: «Барацьба кітайскага народа супроць японскіх захватчыкаў». У гэты дзень прысутнічала каля 300 чалавек агітатараў.

Ніколі яшчэ палітычная агітацыя не мела такога размаху і сілы сярод насельніцтва Магілева, як зараз. Сістэматычнай агітацыйнай работай ахоплены не толькі працоўныя на прадпрыемствах, але і хатнія гаспадыні, інваліды, самотужнікі, старыкі.

Да канца красавіка па Магілеву налічвалася 1.221 гурток па вывучэнню Канстытуцыі і выбарчага закона БССР. З гэтага ліку 716 гурткоў працуюць непасрэдна на прадпрыемствах і 505 на выбарчых участках. Гурткамі ахоплена 3.127 чалавек. Апрача гэтага ахоплена яшчэ і індывідуальнымі гутаркамі 1.782 чалавекі.

Можна прывесці нямала прыкладаў узорнай работы асобных агітатараў. Вось, напрыклад, рабочы трубаліцейнага завода, кандыдат партыі тав. Верхаглядаў працуе сярод выбаршчыкаў на чацвертай Цагельнай вуліцы. Ён арганізаваў тры гурткі для хатніх гаспадынь. Хатнія гаспадыні рэгулярна і акуратна наведваюць гурткі. Тав. Верхаглядаў на занятках заўсёды выкарыстоўвае наглядныя дапаможнікі, якія ёсць у парткабінеце. Гэты агітатар зараз выбран членам акруговай выбарчай камісіі.

Жыва і цікава праводзяць заняткі ў гуртках [illegible] Сталінскай акругі горада Масквы.

Экскурсіі ў музей і на прадпрыемствы, калектыўнае наведванне кіно — гэта метады, якія шырока карыстаюць нашы агітатары.

Ці азначае гэта, што ў нас усё добра? Ведама, не. Мы маем яшчэ многа недахопаў у агітацыйнай рабоце. Ёсць нямала выпадкаў, калі асобныя кіраўнікі гурткоў па вывучэнню выбарчага закона абмяжоўваюцца сухім чытаннем матэрыялу. Не ўсюды яшчэ агітатарам аказваецца неабходная дапамога.

Наша задача — зрабіць, каб большэвіцкае слова дайшло да сэрца кожнага выбаршчыка Магілева. Гэтым самым мы забяспечым перамогу блоку комуністаў і беспартыйных у прадстаячых выбарах Вярхоўнага Совета БССР.

М. Е. ГОЛЬДЗІН,
культпроп Магілеўскага гаркома КП(б)Б.

Партыйная вучоба комуністаў сельскай партарганізацыі (Кайкаўскі сельсовет Менскага раёна). НА ЗДЫМКУ: прапагандыст тав. А. А. Гусакоў праводзіць заняткі па Х тэме — XV з'езд ВКП(б). Фото Б. Вернера (БСФ).

ПАРТОРГ тав. ПУШЧАНСКІ

Больш трох тыдняў прайшло, як Арлейская пярвічная партарганізацыя Полацкага раёна правяла справаздачна-выбарчы сход. На справаздачна-выбарчым сходзе комуністы крытыкавалі свайго парторга за развал партыйнай вучобы, за няўменне скарыстаць сілы партарганізацыі для кіраўніцтва партыйнымі гурткамі, за адсутнасць росту партарганізацыі, за слабую масавую работу і за маруднае выкананне гаспадарчых задач. Моцна крытыкавалі райком партыі, яго інструктара тав. Міхеева, які не аказваў партарганізацыі канкрэтнай дапамогі.

Уноў выбраны парторг тав. Пушчанскі раней за ўсё ўзяўся за наладжванне партыйнай вучобы. Знайшліся свае прапагандысцкія кадры. Кіраўніком гуртка павышанага тыпу вылучан дырэктар больніцы член партыі тав. Расін, кіраўніком гуртка паніжанага тыпу — тав. Мялешка.

Вялікую ўвагу за гэты перыяд часу парторг удзяліў ходу веснавой сяўбы. Гэтаму пытанню быў прысвечан спецыяльны партыйны сход, на якім былі заслуханы справаздачы—старшыні Мала-Сітнянскага сельсовета члена партыі тав. Патугінай і старшыні калгаса «Перамога», Арлейскага сельсовета, тав. Еўсеенка.

Раней чым паставіць гэта пытанне на партыйным сходзе, парторг некалькі разоў пабываў у калгасах, правёў гутаркі ў брыгадах і змог на партыйным сходзе ўказаць канкрэтна на недахопы ў рабоце.

Комуністы па-большэвіцку змагаліся за сціслыя тэрміны сяўбы. У выніку, Арлейскі, Васільеўскі, Мала-Сітнянскі сельсоветы, якія ўзначальваюцца членамі партыі, уваходзячымі ў Арлеанскую партыйную арганізацыю, першыя па раёну скончылі сяўбу зернавых і набліжаюцца да завяршэння сяўбы ўсяго яравога кліну.

Партыйная арганізацыя зразумела сваю адказнасць за падрыхтоўку і правядзенне выбараў у Вярхоўны Совет БССР. Усе комуністы з'яўляюцца кіраўнікамі гурткоў і семінарамі агітатараў па вывучэнню Палажэння аб выбарах і Канстытуцыі БССР.

Парторг звязаўся з партарганізацыяй адной ваеннай часці, якая на час выбараў вылучыла ў дапамогу партарганізацыі Арлейскага сельсовета 5 чалавек. Днямі ва ўсіх калгасах адбыліся перадвыбарчыя сходы, якія прайшлі з вялікай актыўнасцю. На сходах калгаснікі аднадушна вылучылі кандыдатамі ў дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР вялікага правадыра народаў свайго роднага бацьку таварыша Сталіна і яго бліжэйшых саратнікаў.

Чарговы партыйны сход 14 мая будзе прысвечан падрыхтоўцы да выбараў у Вярхоўны Совет БССР. Па гэтаму-ж пытанню будзе склікана нарада рэдактараў калгасных насценгазет.

Парторг заняўся пытаннем вывучэння людзей і падрыхтоўкай лепшых правераных комсамольцаў для ўступлення ў партыю. Ён называе імёны комсамольцаў тт. Пыскіна (загадчыка дома соцкультуры), Лапкоўскага (дырэктара школы), якія з'яўляюцца добрымі прапагандыстамі і ўпаўне заслугоўваюць быць прынятымі ў кандыдаты партыі.

Тав. Пушчанскі даведаўся, што ў Полацку зараз гастраліруе драматычны тэатр. Ён дагаварыўся з дырэкцыяй тэатра аб прыездзе яго на адну гастроль у Арлею.

Такія першыя крокі ў рабоце новага парторга. Можна было-б зрабіць значна больш,—гаворыць тав. Пушчанскі,—калі-б райком КП(б)Б і для сябе зрабіў урок з той крытыкі, якая была па яго адрасу. Пакуль-што райком ні ў чым не дапамог мне ў рабоце.

Новыя людзі, прышоўшыя да партыйнага кіраўніцтва, з першых-жа дзён горача, з вялікай ініцыятывай бяруцца за даручаную ім справу. Трэба толькі, каб райком партыі, яго інструктары з першых дзён аказвалі ўсямерную дапамогу ўноўвыбраным парторгам.

Полацк. **Б. ЗЕЛЬМАНАЎ.**

АДКРЫЛАСЯ ПАРТКАНФЕРЭНЦЫЯ МЕНСКАГА СЕЛЬСКАГА РАЁНА

Учора адкрылася першая партыйная канферэнцыя Менскага сельскага раёна, на якой прымае ўдзел 197 дэлегатаў з правам рашаючага і 18 дэлегатаў з правам дарадчага голасу.

Сваю работу канферэнцыя распачала арганізавана і ў вызначаны час. Выбары ў кіруючыя органы канферэнцыі праходзілі з поўным захаваннем прынцыпаў унутрыпартыйнай дэмакратыі адкрытым галасаваннем па большасці галасоў прысутнічаючых.

У склад ганаровага прэзідыума канферэнцыя выбрала членаў Палітбюро ЦК ВКП(б) і таварышаў Тэльмана і Хозэ Дзіас.

Справаздачны даклад аб рабоце райкома партыі зрабіў сакратар райкома тав. Пашкін.

Сёння канферэнцыя прадаўжае работу.

У ХАЛОПЕНІЧАХ ПАРУШАЮЦЬ СТАТУТ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ АРЦЕЛІ

Сталінскі статут сельскагаспадарчай арцелі мабілізаваў мільёны калгаснікаў на барацьбу за далейшы росквіт соцыялістычнай сельскай гаспадаркі. Аднак, кіраўніцтва некаторых раёнаў і калгасаў груба парушае статут сельгасарцелі.

У радзе калгасаў Халопеніцкага раёна груба парушаецца артыкул 8 статута сельгасарцелі. Некаторыя праўленні і старшыні калгасаў дапускаюць самавольствы ў адносінах да калгаснікаў, незаконна выключаюць іх з калгасаў. У калгасе «Будаўнік культуры», Халопеніцкага сельсовета, 9 лютага 1938 года калгаснікі Х. К. Асташка, М. Н. Дзеравяга, М. Д. Гуйтар і Ф. М. Самсонава выключаны з калгаса за адыходніцтва. У пратаколе агульнага схода нават не ўказана колькасць калгаснікаў, прысутнічаўшых на сходзе, і колькасць галасаваўшых за выключэнне. У гэтым-жа калгасе за адыходніцтва выключаны з калгаса разам з сем'ямі Ф. Іваноў і В. Асташка.

Калгаснік Кузьма Асташка пастановаю праўлення калгаса ад 7 кастрычніка 1937 года быў выключан з калгаса «як вораг народа, які займаўся агітацыяй супроць калгаснага ладу». Аказалася, што гэта цяжкае абвінавачанне нічым не абгрунтавана. Праўленне калгаса, замест таго, каб прымяніць да правініўшыхся калгаснікаў меры папераджальна-выхаваўчага характару, стала на шлях выключэння з калгаса.

Некаторыя кіруючыя работнікі Халопеніцкага раёна не толькі не прымалі ніякіх мер, каб забяспечыць строгае выкананне сталінскага статута сельгасарцелі ў калгасах, а наадварот — вельмі часта самі з'яўляліся ініцыятарамі грубага парушэння статута.

У калгасе «Гігант», Халопеніцкага сельсовета, дырэктар МТС т. Семяніцкі незаконна пазычыў 3.000 рублёў, чым фактычна зменшыў кошт працадня калгаснікаў. Бюро Халопеніцкага райкома партыі, разгледзеўшы гэтае пытанне, паставіла на від тав. Семяніцкаму, але не прыняло ніякіх мер да звароту калгасу незаконна ўзятых грошай.

Дырэктар МТС тав. Семяніцкі і другі сакратар райкома партыі тав. Сакалоўскі 17 красавіка 1938 г. правялі перавыбары праўлення калгаса «Гігант». У калгасе 240 членаў, а на сходзе прысутнічала толькі 95. Аднак гэта не перашкодзіла тт. Семяніцкаму і Сакалоўскаму лічыць сход правамоцным і правесці перавыбары.

Прэзідыум Халопеніцкага райвыканкома скрозь і ўсюды накладаў спагнанні на старшынь калгасаў і знімаў іх з работы, не ставячы гэтых пытанняў перад агульным сходам калгаснікаў. Так былі зняты з работы старшыня калгаса «Усход» тав. Мядзведскі, старшыня калгаса «Новае жыццё» тав. Рашэўскі і іншыя.

Прыклады голага адміністравання ў адносінах старшынь калгасаў пераняліі ад райвыканкома і кіраўнікі некаторых сельскіх советаў. Прэзідыум Узнацкага сельсовета 1 красавіка 1938 года, у прысутнасці сакратара райкома партыі тав. Сакалоўскага, зняў з работы старшыню калгаса «Шлях Леніна» тав. Гамлякова «за невыкананне гаспадарчых работ», не паставіўшы гэтага пытання на агульным сходзе калгаса.

Старшыня калгаса «Шлях Леніна» тав. Будзько атрымаў ад прэзідыума Узнацкага сельсовета дзве вымовы і быў зняты з работы. Апрача таго, аб'яўлены вымовы старшыням калгасаў «Першае мая» — тав. Зусіку, «Чырвоны сцяг» — тав. Глінніку, імя Леніна — тав. Ганчарову, а таксама ўсяму складу праўленняў калгасаў «Шлях Леніна» і «Новы шлях».

Рашэннем прэзідыума Красналуцкага сельсовета зняты з работы старшыня калгаса імя Горкага тав. Крупіцкі. Прэзідыум Халопеніцкага сельсовета прыняў незаконнае рашэнне: «Распусціць праўленне калгаса імя Леніна».

У калгасе «Новае жыццё», Халопеніцкага сельсовета, калгаснік М. Лябік быў аштрафован за патравы пасеваў на 8 працадзён, тады як статут дазваляе накладаць штраф на калгасніка да 5 працадзён, а справы аб патравах павінны разглядацца сельскім судом. У калгасе «Новы шлях», Узнацкага сельсовета, пастановаю праўлення калгаса ў вартаўніка Зарубы Лукома знята 50 проц. працадзён з агульнай колькасці выпрацаваных ім 75 працадзён «за халатныя адносіны да работы».

У калгасе «Будаўнік культуры» праўленне калгаса парушае артыкул 14 статута сельгасарцелі. Калгасніцам Г. І. Асташка, Е. С. Лагіс і М. С. Самсонавай не быў прадастаўлен належачы ім водпуск па цяжарнасці, і яны вымушаны былі працаваць да самых родаў.

Праверкаю, якая праведзена Менскай абласной пракуратурай, выяўлена мноства фактаў, якія паказваюць, што ў Халопеніцкім раёне груба парушаюць статут сельскагаспадарчай арцелі. У гэтым — асноўная прычына таго, што некаторыя калгасы дрэнна спраўляюцца з веснавой сяўбой і іншымі важнейшымі работамі.

Нават цяпер, пасля пастаноў СНК СССР і ЦК ВКП(б) «Аб забароне выключэння калгаснікаў з калгасаў», «Аб няправільным размеркаванні даходаў у калгасах», райком КП(б)Б (першы сакратар тав. Ячменеў) і райвыканком (старшыня тав. Ціманенка) вельмі марудна выпраўляюць дапушчаныя памылкі, слаба мабілізоўваюць сілы на поўнае і паўсямеснае выкананне статута сельскагаспадарчай арцелі.

П. ШАРАФАНОВІЧ.

АБУРАЮЧАЕ СВАВОЛЬСТВА

17 кастрычніка 1937 года ўрад Саюза ССР выдаў пастанову «Аб захаванні жыллёвага фонда і паляпшэнні жыллёвай гаспадаркі ў гарадах».

Гэты закон чотка і ясна ўказвае шляхі захавання і ўпарадкавання жыллёвага фонда, прасячэння прамога і ўкоснага разбазарвання дзяржаўнага жыллёвага фонда і спекуляцыі жыллёвай плошчай.

Прайшло больш 6 месяцаў з часу выдання пастановы ўрада. Як-жа выконваецца гэты закон ў Менску? Трэба прама сказаць, што выконваецца дрэнна.

Пытанні капітальнага і дробнага рамонту жыллёвых памяшканняў асталіся па-за полем зроку менскага Горкамгаса. Гэтымі пытаннямі ніхто не займаецца. Кіраўнікі дамамі не праводзяць нават дробнага рамонту ў знаходзячыхся ў іх веданні дамах. Горсовет не падабраў кадры працаздольных кіраўнікоў дамамі, а назначае на гэту работу абы каго. Так, кіраўніком домам працуе нейкі Ліхтэрман, які замест рамонту жылых памяшканняў займаўся спекуляцыяй жылплошчай.

Асноўным дакументам, які афармляе правы грамадзян на жылую плошчу, па закону ад 17 кастрычніка 1937 года, з'яўляецца пісьмовы дагавор з жыхаром, у якім павінны дакладна вызначацца правы і абавязкі бакоў і вынікі іх парушэння. Гэта значна павышае адказнасць жыльца за выкарыстоўваемую плошчу. Між тым да заключэння дагавораў з жыхарамі ў г. Менску яшчэ не прыступілі. Недапушчальную абыякавасць у гэтай справе праяўляе і Наркамат комунальнай гаспадаркі БССР.

Прэзідыум Менскага гарадскога совета ўсю работу па ўпарадкаванню гарадской жыллёвай гаспадаркі перадаверыў загадчыку Горкамгасам т. Лібензону і заг. Жылінспекцыяй т. Машкаўцану. Апошні замест таго, каб вызначыць канкрэтныя мерапрыемствы па паляпшэнню стану жыллёвай гаспадаркі, пачаў самым грубым чынам парушаць пастанову ўрада. Яны звялі амаль усю сваю работу да таго, каб як мага больш із'яць у насельніцтва Менска «лішняй» жылой плошчы.

Згодна пастановы ЦВК і СНК СССР ад 17 кастрычніка 1937 года, усе грамадзяне, якія маюць лішкі жылой плошчы, могуць быць ушчыльнены толькі ў тым выпадку, калі яны на працягу трох месяцаў пасля адпаведнага папярэджання з боку жыллёвага кіраўніцтва не засялілі гэту плошчу па свайму выбару. Аднак, загадчык Жылінспекцыяй Менскага горсовета Машкаўцан незаконна і ў масавым парадку робіць ушчыльненне, не прадстаўляючы жыхарам адпаведнага трохмесячнага тэрміна для самаўшчыльнення. Каб прыкрыць гэтыя свае незаконныя дзеянні, Машкаўцан спасылаецца на пастанову ЦВК і СНК БССР аб ушчыльненнях у сувязі з абваламі або стыхійнымі няшчасцямі. Калі-ж пракуратура горада Менска праверыла сапраўдныя прычыны, то аказалася, што ў большасці выпадкаў спасыланні Машкаўцана на абвалы, паводку і інш. з'яўляюцца прамым ашуканствам. Выносячы незаконныя пастановы Машкаўцан наўмысля ўказваў у іх перапавялічаныя размеры жылплошчы і паменшаную колькасць членаў сямей, якіх ён ушчыльняў.

Так, згодна пастановы Жылінспекцыі належыў ушчыльненню гр. Ермаловіч, пражываючы па вуліцы імя Н. Остроўскага ў доме № 65, кв. 3 і які мае быццам-бы 3 пакоі. На самай справе аказалася, што гр. Ермаловіч займае толькі 2 пакоі, размерам у 31 кв. метр на 4 чалавекі сям'і.

Стаханавец 1-й механічнай хлебапякарні т. Мельцэр, які пражывае па Нямізе, № 16/2, згодна рашэння Жылінспекцыі, належыў ушчыльненню, у той час як у яго на 4 члены сям'і ёсць 26 кв. метраў жылой плошчы.

Грамадзянін Глускін Г. С., які пражывае па Першамайскай вуліцы ў доме № 4, кв. 3 належыў ушчыльненню таму, што Жылінспекцыя ў сваёй пастанове ўказала, што ў яго ў сям'і 2 чалавекі. На самай-жа справе сям'я гр. Глускіна складаецца з трох чалавек.

Да гэтага часу Горкамгас не прыняў мер для ўпарадкавання пытання аб абмене жылплошчай. Жыллёвы закон прадастаўляе з'ёмшчыкам жылых памяшканняў права абмену займаемай імі плошчы з іншымі з'ёмшчыкамі, з узаемнай перадачай правоў і абавязкаў па дагаворах арэнды. Аднак, калі грамадзяне г. Менска звяртаюцца ў Жылінспекцыю за дазволам абмяняцца жылплошчай, то там ім у гэтым адмаўляюць. Загадчык Жылінспекцыяй Машкаўцан прама заявіў: «Пакуль мы не закончым ушчыльненне, абмену жылплошчай дазваляць не будзем»(!?).

Пара пакончыць з гэтымі агіднымі парушэннямі жыллёвага закона. Пара спыніць абураючае сваволле Машкаўцана і яму падобных, якія відавочна лічуць, што для іх законы не пісаны.

П. Ш.

ПАСПЯХОВА ЗАКОНЧЫЦЬ НАВУЧАЛЬНЫ ГОД!

Блізіцца канец навучальнага года ў нашых школах. Не за гарамі адказнейшы этап работы — праверачныя іспыты. Іспыты павінны паказаць з усёй яркасцю і пераканаўчасцю, наколькі высока была якасць работы кожнай школы, кожнага педагога па комуністычнаму выхаванню маладых патрыётаў соцыялістычнай радзімы.

Няма сумнення, што бягучы навучальны год з'явіўся значным крокам наперад на шляху ўмацавання нашай школы, навядзення ў ёй большэвіцкага парадку. Палепшылася якасць вучэбна-выхаваўчай работы. Прынятыя меры забяспечылі якасць выкладання. Актывізаваўся ўвесь вялікі атрад совецкіх педагогаў, якія поўнасцю аддаюць свае веды і здольнасці справе выхавання дзяцей. Таму зразумела, што рад нашых школ дабіліся бясспрэчных поспехаў. Характэрным прыкладам можа з'яўляцца маляўская пачатковая школа Талачынскага раёна, якая гадамі была ў прарыве па паспяховасці вучняў, а ў гэтым годзе за тры чвэрці дабілася паспяховасці, блізкай да 100 процантаў.

Праведзеная ў раёнах атэстацыя настаўнікаў паказала, што нашы школы ліквідуюць тое шкодніцкае, варожае, што было прынесена ў іх сцены азвярэлымі польскімі шпіёнамі і іншымі нацыянал-фашысцкімі бандытамі, арудаваўшымі на працягу некалькіх год на фронце народнай асветы БССР. Бягучы навучальны год паказаў, наколькі вырасла наша настаўніцтва, што асабліва праяўлена ў часе выбараў у Вярхоўны Совет СССР і праяўляецца зараз, калі па рэспубліцы разгортваецца падрыхтоўчая работа да выбараў у Вярхоўны Совет БССР.

Але ўсё станоўчае, дасягнутае нашымі школамі ў бягучым навучальным годзе, яшчэ далёка недастаткова і, больш таго, нязначна перад тымі далёка не выкананымі велізарнымі задачамі, якія пастаўлены перад школамі, кожным педагогам нашай партыяй, народам і совецкім урадам. У заключную чвэрць навучальнага года многія нашы школы ўступілі з велізарнымі недахопамі. Паспяховасць па большасці раёнаў рэспублікі яшчэ нездавальняючая.

Чаго варты, напрыклад, такі факт, калі ў сямёнаўскай школе Уздзенскага раёна абсалютная паспяховасць за ўсе чвэрці навучальнага года не перавышае 61 проц., калі паспяховасць па рускай мове ў гэтай школе ўсяго... 38 проц. Многа школ дрэнна працуюць і ў Аршанскім раёне. У баранскай школе, напрыклад, па рускай мове ў 5 класе непаспяховасць складала 90 проц. Многа непаспяваючых і па беларускай мове.

Прайшоў значны час пасля апошніх канікул, пасля нарад настаўнікаў, а справа не паляпшаецца, паспяховасць у гэтых школах, як і ў радзе іншых школ, астаецца нізкай, зусім нездавальняючай.

Апошнія дні навучальнага года з'яўляюцца рашаючым этапам у жыцці кожнай школы. Кожны настаўнік павінен зараз так забяспечыць работу, каб вучні абавязкова паўтарылі ўвесь пройдзены матэрыял. Зараз патрабуецца ад кожнага педагога ўмелае, добрае спалучэнне вывучэння новых матэрыялаў і паўтарэння пройдзенага. Ад гэтага, бясспрэчна, будзе залежаць не толькі якасць правядзення праверачных іспытаў, але і самае галоўнае — паспяховасць вучняў за апошнюю чвэрць навучальнага года.

Падрыхтоўка да праверачных іспытаў павінна быць рашуча ўзмоцнена. Яна павінна падняць на вышэйшую ступень пачуццё адказнасці ў кожнага настаўніка за сваю работу па выхаванню нашых дзяцей, павінна стымуляваць энергічную вучобу школьнікаў. Адсюль зразумела, што Наркамасветы павінен сур'ёзна растлумачыць усе пытанні, звязаныя з іспытамі, вучні павінны ўяўляць сабе план і парадак іспытаў, а таксама аб'ём патрабаванняў, прад'яўляемых школай да іх. Кожны дырэктар школы, кожны настаўнік павінен скласці праграму іспытаў, зразумелую і падрабязную, бясспрэчна, не ўказваючую канкрэтных пытанняў, якія будуць задавацца вучням на іспытах.

Падрыхтоўчая работа да іспытаў патрабуе сур'ёзнай растлумачальнай работы сярод школьнікаў. Як вучань, так і педагог аднолькава павінны ведаць, што на іспытах патрабуюцца канкрэтныя і трывалыя веды, цвёрда засвоеныя навыкі. Асабліва нельга ў гэтай рабоце дапускаць лібералізма. Ёсць-жа, напрыклад, у Лёзнянскім раёне, у высачанскай школе прыклады, калі вучням ставяць незаконна адзнакі.

Наша школа не павінна дапускаць такіх фактаў у адказнейшай дзяржаўнай справе — праверцы ведаў вучняў, а, наадварот, павінна аб'явіць ім самую рашучую барацьбу. Яна абавязана растлумачыць і даказаць вучням, што такая практыка не ідзе ім на карысць, што ад іх школа мае права патрабаваць ведання пройдзеных прадметаў. У сувязі з тым, што ў гэтым годзе ўпершыню праверачныя іспыты будуць праходзіць па білетах, органам народнай асветы неабходна зараз-жа прыняць усе меры для дэталёвага растлумачэння гэтага новага мерапрыемства. Трэба мець на ўвазе, што правільная, чоткая арганізацыя іспытаў будзе мець найвялікшае значэнне для сапраўднага выяўлення ведаў навучаючыхся, для ўмацавання дысцыпліны і арганізаванасці ў нашых школах.

Дні, што асталіся да канца навучальнага года, трэба максімальна скарыстаць для ўмацавання ўсёй работы школ, для сур'ёзнай барацьбы за якасць выкладання ўсіх прадметаў, за якасць паўтарэння пройдзенага матэрыялу. Усе сілы і здольнасці наша совецкае настаўніцтва павінна прыкласці да таго, каб дабіцца ў гэтым годзе яшчэ лепшай паспяховасці, дабіцца добрага замацавання атрыманых за год ведаў, добрага правядзення праверачных іспытаў.

Змагаючыся за асноўную і рашаючую задачу сваю — паспяховае заканчэнне навучальнага года, нашы школы абавязаны актыўна ўключыцца ў вялікую і адказную падрыхтоўчую работу да выбараў у Вярхоўны Совет БССР. Яны павінны працаваць гэтак-жа ўзорна і аддана, як працавалі ў часе выбараў у Вярхоўны Совет СССР.

Баявой, сур'ёзнай работай вялікі атрад настаўніцтва нашай рэспублікі абавязан дабіцца ў гэтым годзе высокай паспяховасці школьнікаў і гэтым яшчэ раз прадэманстраваць сваю бязмежную любоў і адданасць вялікай партыі Леніна — Сталіна і любімаму другу совецкага настаўніцтва вялікаму Сталіну.

НОВЫЯ ДАМЫ ДЛЯ РАБОЧЫХ

БАБРУЙСК. (Кар. «Звязды»). Для рабочых фабрыкі «Чырвоны харчавік» будуюцца два цагляныя дамы на 25 кватэр, коштам 500 тысяч рублёў. Будаўніцтва будзе закончана ў гэтым годзе. На рамонт 40 кватэр рабочых намечана выдаткаваць 7 тысяч рублёў.

КАРТЫ ІНТЭРВЕНТАЎ БУДУЦЬ БІТЫ

Хутка споўняцца 2 годы герaічнай барацьбы іспанскага народа за сваю свабоду і незалежнасць. І зараз, на парозе 23 месяца вайны, фашысцкія інтэрвенты і мяцежнікі таксама далёкі ад перамогі, як і год назад. Геpaічны іспанскі народ мужна супраціўляецца націску аб'яднаных сіл міжнароднай рэакцыі.

Пачаўшы буйнае наступленне на Усходнім (Арагонскім) фронце, фашысты намерваліся захваціць усю тэрыторыю Каталоніі, адрэзаць яе ад іншых частак краіны, разграміць рэспубліканскую армію і прымусіць іспанскі народ здацца.

Сканцэнтраваўшы на Усходнім фронце велізарнейшую тэхніку і адборныя ваенныя сілы, інтэрвенты цаной вялікіх намаганняў вышлі ў мінулым месяцы на міжземнаморскае ўзбярэжжа і прарваліся да пірэнейскіх граніц. Гэтым яны пагоршылі агульнае стратэгічнае становішча рэспублікі і значна ўскладнілі сувязь Каталоніі з цэнтральнымі раёнамі і поўднем Іспаніі, але ім не ўдалося дабіцца буйнага стратэгічнага поспеху, не ўдалося разграміць рэспубліканцаў.

Рэспубліканская армія захавала сваю жывую сілу і вышла з-пад удараў наступаючых войск. Інтэрвенты і мяцежнікі панеслі велізарныя страты: наступленне каштавала ім да 50 тысяч салдат і афіцэраў, у тым ліку не менш 5.000 італьянцаў. Збіта больш 50 самалётаў. Разлікі фашыстаў на быстры захват Каталоніі і на перамогу аказаліся пабудаванымі на пяску. Іх карты зноў біты.

На ўсіх участках Усходняга фронта наглядаецца зараз устойлівае становішча. Рэспубліканцы ўтрымліваюць свае пазіцыі і геpaічна адбіваюць ярасныя атакі фашысцкіх войск. Героічны іспанскі народ не здасца фашысцкім варварам. Ён знойдзе ў сабе дастаткова сіл, каб заваяваць перамогу.

ІСПАНСКІ НАРОД УПЭЎНЕН У СВАЕЙ ПЕРАМОЗЕ

ЖЭНЕВА, 10 мая. (БЕЛТА). Учора прыбыў сюды міністр замежных спраў Іспанскай рэспублікі Альварэс дэль Вайо. Ён заявіў прадстаўнікам друку: «Прыбыўшы ў Жэневу абараняць справу іспанскага народа перад судом сусветнай грамадскай думкі, я хачу заявіць, што не можа быць і гутаркі аб якіх-небудзь перагаворах, якія могуць прывесці да прымірэння. Іспанская рэспубліка змагаецца не супроць групы мяцежных генералаў. Яна нанесла ім паражэнне ўжо даўно. Яна змагаецца супроць двух дзяржаў, уварваўшыхся на яе тэрыторыю,—Германіі і Італіі. Паміж суверэнным народам і замежнымі інтэрвентамі не можа быць ні міру, ні пасрэдніцтва. Іспанская рэспубліка будзе супраціўляцца да канца і ўпэўнена ў сваёй перамозе».

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ (АРАГОНСКІ) ФРОНТ

9 мая ў прыбярэжным сектары рэспубліканскія войскі паспяховымі контратакамі занялі рад пазіцый на поўнач ад Куэвас дэ Вінрома. Гэта дало ім магчымасць выбіць мяцежнікаў з пазіцый, камандуючых над дарогай з Алкала дэ Чыверт на Куэвас дэ Вінрома (на поўдзень ад Тартосы).

У пірэнейскім сектары (на паўночным усходзе краіны) рэспубліканскія войскі занялі вышыню 1413 на паўночны ўсход ад Эль Фусі, прымусіўшы мяцежнікаў уцякаць.

Італа-германскія перагаворы

РЫМ, 10 мая. (БЕЛТА). Адным з асноўных пытанняў, высунутых Гітлерам, была праблема далейшай германскай экспансіі ў бок Чэхаславакіі. Мясцовыя нямецкія колы з задавальненнем адзначаюць, што ў гэтым пытанні гарантаван італьянскі нейтралітэт. Гітлер атрымлівае свабоду рук у Цэнтральнай і Усходняй Еўропе, абяцаючы ўзамен Мусаліні «прыязную палітыку». Гітлер нібы ўпэўніў Мусаліні, што ён не мае прэтэнзій на Адрыятычнае мора, станоўча аднёсся да развіцця італа-югаслаўскіх адносін аж да ваеннага саюза і прызнаў наяўнасць жыццёвых інтарэсаў Італіі на Балканскім паўвостраве. Абодва дыктатары рашылі расшырыць сваё «супрацоўніцтва» шляхам уцягнення ў фашысцкі блок і падпарадкавання яму Югаславіі, Венгрыі, Балгарыі, Польшчы і—у перспектыве — Румыніі. Мусаліні абавязваецца ўсяляк садзейнічаць скарыстанню англа-італьянскага пагаднення ў якасці трампліна для збліжэння паміж Лонданам і Берлінам.

Для дасягнення пагаднення з Англіяй і для забеспячэння далейшага пранікнення Германіі ў Цэнтральную Еўропу Гітлер пакуль быццам-бы не збіраецца настойваць на каланіяльных патрабаваннях. Рашано прадаўжаць інтэрвенцыю ў Іспаніі і не афармляць італа-германскі блок заключэннем ваеннага саюза, лічачы, што гэта можа перашкодзіць збліжэнню з Англіяй. Аднак практычна італа-германскае ваеннае супрацоўніцтва ўсяляк расшыраецца, і ў гэтыя дні быў праведзен рад тэхнічных нарад германскага і італьянскага генеральных штабаў.

Польскі друк аб рымскіх перагаворах

ВАРШАВА, 10 мая. (БЕЛТА). Паведамляючы аб выніках перагавораў Гітлера і Мусаліні, берлінскі карэспандэнт польскага тэлеграфнага агенцтва перадае, відавочна, прадыктаванае германскімі фашысцкімі коламі паведамленне, у якім гаворыцца:

«Па вестках з германскіх колаў, германскі ўрад рашыў канчаткова выявіць у бліжэйшы час германа-чэхаславацкія адносіны. Германскі ўрад рашуча падтрымлівае патрабаванні Генлейна і разглядае іх, як мінімум уступак. Адначасова Германія патрабуе поўнай змены знешнепалітычнай арыентацыі Чэхаславакіі. Чэхаславацкі ўрад са свайго боку лічыць патрабаванні Генлейна непрыемлемымі. Прага не згодна таксама змяніць сваю сучасную знешнюю палітычную лінію. Выходзячы з гэтага, — прадаўжае карэспандэнт, — германскія палітычныя колы лічаць становішча на гэтым участку выключна сур'ёзным.

АДКРЫЛАСЯ СЕСІЯ СОВЕТА ЛІГІ НАЦЫЙ

ЖЭНЕВА, 9 мая. (БЕЛТА). 101 сесія Совета Лігі нацый адкрылася сёння вечарам пад старшынствам Мунтэрса (Латвія). Пасяджэнне было закрытае. Совет адобрыў парадак дня сесіі.

Дэлегат Англіі Галіфакс заявіў, што яго ўрад жадае выступіць у пачатку першага адкрытага пасяджэння Совета, якое адбудзецца 10 мая, з дэкларацыяй па поваду заключанага нядаўна англа-італьянскага пагаднення.

У колах Лігі нацый лічаць, што англійская дэлегацыя жадае загадзя змякчыць уражанне ад той рэзкай крытыкі англійскай палітыкі, з якой як чакаюць, выступіць дэлегат Іспаніі Альварэс дэль Вайо.

***

ЛОНДАН, 9 мая. (БЕЛТА). Спецыяльны карэспандэнт «Ньюс Кронікл» у Жэневе Вернон Бартлет паведамляе, што «такога абурэння супроць Англіі, якое мае месца зараз у Жэневе, ніколі раней не наглядалася». Адной з прычын сур'ёзнага незадаволення Англіяй, заяўляе Бартлет, з'яўляецца паведамленне, што англійскі пасол у Вашынгтоне зрабіў прадстаўленне ўраду ЗША, у сувязі з мяркуемай адменай закона аб забароне продажу зброі ў рэспубліканскую Іспанію. Англійскі ўрад указаў ЗША, што адмена гэтага закона ў сучасны момант з'явілася-б нясвоечасовым мерапрыемствам, бо гэта дало-б магчымасць рэспубліканскай Іспаніі прадаўжаць барацьбу і, апрача таго, гэта затрымала-б увядзенне ў дзеянне англа-італьянскага пагаднення.

Асаблівае пачуццё незадаволення, — піша ў заключэнне Бартлет, — выклікаецца ў Жэневе агульнай пазіцыяй Англіі, занятай ёю ў адносінах да Іспаніі і Абісініі.

РОСТ ЗАБАСТОВАК НА ПРАДПРЫЕМСТВАХ ГЕРМАНІІ

ПРАГА, 9 мая. (БЕЛТА). Антыфашысцкія газеты «Дэйчэ фольксцэйтунг» і «Дэйчэ Фрэйхейт» прыводзяць факты барацьбы германскіх рабочых за паляпшэнне свайго эканамічнага становішча. На працягу апошніх месяцаў у найбольш важных прамысловых цэнтрах Германіі адбыліся забастоўкі, якія закончыліся поўнай або частковай перамогай рабочых. У радзе раёнаў Рурскай вобласці гарнякі ў рэзультаце ўпартай барацьбы дабіліся павышэння зарплаты на 6 проц., у Саарскай вобласці — на 5 проц.

Дырэкцыя заводаў Сіменса ў Берліне пад пагрозай аднадушнага выступлення рабочых розных цэхаў вымушана была павысіць нядаўна іх гадзінную аплату.

Характэрна, што рабочыя ўсё часцей пачынаюць высоўваць патрабаванні змяшчэння фашысцкіх чыноўнікаў так званых «даверaных па працы» і свабодных выбараў «советаў даверaных» (орган, створаны фашыстамі замест фабзаўкомаў на прадпрыемствах). Згодна нядаўна апублікаванай афіцыйнай справаздачы фашысцкага «даверанага па працы» Рурскай вобласці, за прайшоўшы год па настаянню рабочых па ўсёй вобласці змешчаны 237 заводскіх «даверaных», 186 «даверaных» пакінулі свае пасты «добраахвотна».

Усе гэтыя факты гавораць аб далейшым нарастанні незадаволення германскіх рабочых і ўзмацненні іх барацьбы супроць сваволля прадпрыемцаў і фашысцкага гнёту, асуджаючых іх на голад і галечу.

ГОЛАД У ЗАХОДНЯЙ УКРАІНЕ

ВАРШАВА, 9 мая. (БЕЛТА). Украінская буржуазная газета «Дзіло», якая выдаецца ў Львове, змясціла на днях карэспандэнцыю, у якой апісвае бядотнае становішча украінскіх сялян у Турцянскім павеце, Львоўскага ваяводства (Прыкарпацкі раён Заходняй Украіны).

У карэспандэнцыі гаворыцца:

«Не ўпершыню з нашага Прыкарпацкага раёна паступаюць трывожныя весткі. Зімой і ў веснавы перыяд адтуль заўсёды нясуцца крыкі роспачы: «Голад». Аднак у гэтым годзе становішча стала яшчэ больш жудасным. Вось лічбы, якія адносяцца да Турцянскага павета: за першыя два тыдні красавіка гэтага года ў сялян загінула ад голаду 1.562 галавы жывёлы. Звыш 20.000 галоў жывёлы, г. зн. 40—50 проц. усяго пагалоўя, да такой ступені зморaны, што вось ужо некалькі тыдняў ляжаць у хлявах, не будучы ў стане паднімацца. Астатняя жывёла таксама вельмі зморана. Летам 1937 года ў Турцянскім павеце налічвалася 58.419 галоў жывёлы, а на 15 красавіка гэтага года асталося ўсяго 42.178 галоў.

Далей карэспандэнт піша, што масавая гібель жывёлы з-за адсутнасці кармоў вядзе да катастрофы, бо адзінай крыніцай існавання сялянства з'яўляецца жывёлагадоўля.

ЯПОНІЯ РЫХТУЕЦЦА ДА ХІМІЧНАЙ ВАЙНЫ

ХАНЬКОУ, 8 мая. (БЕЛТА). 8 мая ваенны совет кітайскага ўрада апублікаваў афіцыйную заяву аб тым, што японская армія рыхтуецца да правядзення ў шырокіх маштабах хімічнай вайны ў Кітаі. Па даставерных звестках, на фронт у паўднёвай частцы правінцыі Шаньдун прыбылі 2 хімічныя батальёны японскіх войск. Карэспандэнт ТАСС асабіста аглядаў захваченыя на фронце ў паўднёвай частцы правінцыі Шаньдун балоны, напоўненыя слёзатачывым газам, якія японскія войскі не паспелі пусціць у дзеянне. Ужо не першы раз японская ваеншчына ўжывае ўдушлівыя газы для таго, каб зламіць супраціўленне кітайскай арміі, якая героічна змагаецца за сваю радзіму.

СТРАТЫ ЯПОНСКАЙ АВІЯЦЫІ

ХАНЬКОУ, 10 мая. (БЕЛТА). Па вестках ваеннага совета кітайскіх войск, за 10 месяцаў вайны Японія страціла 626 самалётаў.

На прыёме карэспандэнтаў прадстаўнік кітайскага ваеннага совета заявіў, што за гэты-ж перыяд японцы паслалі ў Кітай 1.100 тысяч салдат. З гэтай колькасці 350 тысяч забіта і ранена.

ДА ХУТКАГА ПАБАЧЭННЯ, ДАРАГАЯ РАДЗІМА!

СОВЕЦКІЯ ПІЯНІСТЫ ПРАЕХАЛІ ПРАЗ НЕГАРЭЛАЕ ЗА ГРАНІЦУ

Учора раніцой праз Негарэлае праехала ў Брусель (Бельгія) група маладых совецкіх піяністаў Якаў Фліер, Эміль Гілельс, Ісак Міхноўскі і Павел Серэбракоў — удзельнікі міжнароднага конкурса імя Э. Ізаі. Конкурс пачынаецца 15 мая.

Кіраўнік совецкай дэлегацыі піяністаў, член журы конкурса прафесар-ордэнаносец С. Е. Фейнберг перад ад'ездам з Негарэлага за граніцу прасіў перадаць наступнае.

— Мы едзем на конкурс з пачуццём бязмежнай любві і адданасці да вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна, які штодзённа праяўляе бацькоўскія клопаты аб шырокім развіцці совецкага мастацтва і любоўна вырошчвае выдатныя таленты, якімі так багата наша краіна. Гэтыя пачуцці натхняюць нас на тое, каб з гонарам пранесці сцяг совецкай музыкальнай культуры.

На апошнім кілометры нашай любімай радзімы, развітваючыся з совецкім народам, мы моцна паціскаем рукі нашым слаўным пагранічнікам, пільным вартавым совецкіх рубяжоў. Да хуткага пабачэння, дарагая радзіма!

ПЛЕНУМ САЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕННІКАЎ БССР

Учора ў Доме пісьменніка (г. Менск) пачаў работу чарговы пленум Саюза совецкіх пісьменнікаў Беларусі. На пленуме прысутнічаюць пісьменнікі г. Менска, абласных цэнтраў і некаторых раёнаў рэспублікі.

На вячэрнім пасяджэнні ўдзельнікі пленума заслухалі справаздачны даклад тав. М. Лынькова аб рабоце праўлення саюза. Трэба прызнаць, аднак, што дакладчык многа гаварыў аб усім пакрыху, але чамусьці абышоў рад сур'ёзных прарываў у рабоце праўлення і не быў канкрэтным і дастаткова самакрытычным.

Удзельнікі пленума аднадушна прынялі тэкст прывітальнай тэлеграмы правадыру народаў, лепшаму другу совецкіх пісьменнікаў, — вялікаму Сталіну.

Сёння з 11 гадзін раніцы пленум прадаўжае работу. Пачнуцца спрэчкі па дакладу тав. Лынькова.

ПЛЕНУМ ЦЭНТРАЛЬНАГА СОВЕТА АСОАВІЯХІМА БССР

Учора ў памяшканні ЦС АСО адкрыўся пашыраны пленум Цэнтральнага совета Асоавіяхіма БССР.

Пленум заслухае рад пытанняў: даклад начальніка оргмасавага сектара Цэнтральнага совета тав. Будневіча аб падрыхтоўцы да выбараў у Вярхоўны Совет БССР і ўдзеле асоавіяхімаўскіх арганізацый, даклад аб выніках работы ППХА за першы квартал 1938 года, аб рэалізацыі білетаў 12 латарэі Асоавіяхіма, аб рабоце пярвічных арганізацый, аб абмене членскіх білетаў і арганізацыйныя пытанні.

У пленуме прымае ўдзел 120 старшынь абласных, гарадскіх і раённых советаў, начальнікаў аддзелаў ППХА і актыў Асоавіяхіма.

У рабоце пленума прымаюць таксама ўдзел прадстаўнік Цэнтральнага совета Асоавіяхіма СССР—начальнік Упраўлення ППХА палкоўнік т. Катлінскі і прадстаўнік штаба БВА палкоўнік Канстанцінаў.

Пленум працягнецца тры дні.

КІНО НА СЛУЖБУ ВЫБАРЧАЙ КАМПАНІІ

105 аўтагукавых і больш 300 нямых кінаперасовак абслугоўваюць працоўных гарадоў і раёнаў БССР у час выбарчай кампаніі ў Вярхоўны Совет БССР. Дэманструюцца лепшыя совецкія поўнаметражныя фільмы: «Ленін у Кастрычніку», «Вялікі грамадзянін», «Граніца на замку», «Дачка радзімы», «Мы з Кранштадта». Дэманструюцца таксама хранікальныя фільмы: «Масква выбірае», «Кіраў», «Дэпутат», «Прыгавор суда — прыгавор народа», «Слаўнае дваццацігоддзе», «З трыбуны першай Сесіі Вярхоўнага Совета СССР», «Сталінскія героі ў Маскве» і інш.

Белдзяржкінохроніка рыхтуе шэсць гукавых і два нямых кіножурналы, прысвечаныя выбарам у Вярхоўны Совет БССР. Зараз у раёнах Гомеля і Оршы працуюць брыгады кінааператараў, праводзячыя кіноздымкі, якія адлюструюць дасягненні Беларускай ССР і разгортванне выбарчай кампаніі.

21 мая выйдзе кіножурнал № 13, у якім будзе паказана будаўніцтва другой чаргі Белдрэс, Дубровенская мануфактура, новая гасцініца ў Менску, мітынгі і перадвыбарчыя сходы працоўных.

У гарадскіх кінотэатрах абсталёўваюцца выстаўкі літаратуры і фотаздымкаў, прысвечаныя выбарчай кампаніі.

3.000 ДЗЯЦЕЙ ПАЕДУЦЬ У ЛАГЕРЫ

БАБРУЙСК. (Кар. «Звязды»). 3.000 дзяцей рабочых і служачых горада Бабруйска правядуць летнія канікулы ў 9 піонерскіх лагерах. На ўтрыманне гэтых лагераў выдаткавана каля 700 тысяч рублёў.

Апрача лагераў будзе працаваць 7 аздараўленчых пляцовак на 750 дзяцей. 150 школьнікаў паедуць на экскурсіі ў Менск, Маскву і Ленінград. Каля 100 дзяцей будуць адпачываць на курортах.

—О—

АЎТАМОТАСПАБОРНІЦТВЫ

12 мая на магілёўскім шасе адбудуцца аўтамотаспаборніцтвы на 1 кілометр з месца і адзін кілометр з ходу.

Гэтыя спаборніцтвы цікавы тым, што ў іх прымуць удзел навічкі-аматары, нядаўна скончыўшыя вучэбныя курсы пры аўтамотаклубе.

Усяго аспрэчваць першынства будуць 23 матацыклісты і 2 матацыклісткі, якія скончылі вучэбныя курсы пры Мединстытуце, а таксама каля 25 чалавек аўтамабілістаў.

ЗДАРЭННІ

Рабаўнікі-забойцы. У канцы красавіка гэтага года ў Бабруйску па вуліцы Карла Маркса ў доме № 127 невядомымі было зроблена абрабаванне з забойствам краўца-саматужніка А. Л. Хургіна.

У 10 гадзін раніцы ў яго кватэру з'явіліся невядомыя пад выглядам заказчыкаў. У момант, калі Хургін нахіліўся, каб зняць мерку аднаму з «заказчыкаў», другі ўдарыў яго цэглай па галаве. Забраўшы некаторыя рэчы і 800 рублёў грошай, яны скрыліся.

У рэзультаце энергічных мер, прадпрынятых крымінальным вышукам БССР, рабаўнікі-забойцы — Бронеў І. А., 1916 года нараджэння, тры разы судзімы за розныя злачынствы і Пракоф'еў А. В., 1915 года нараджэння, судзімы раней на тры годы пазбаўлення волі, — злоўлены.

—О—

ДЗЕННІК

— **Даклад начальніка кафедры Ваенна-Паветранай Акадэміі праф. Пухоўскага для агітатараў, дакладчыкаў, прапагандыстаў, сакратароў парткомаў і парторгаў на тэму «Аб міжнародным становішчы» адбудзецца сёння, 11 мая, у 7 гадзін вечара, у зале Дома партактыва. Білеты атрымаць у РК КП(б)Б.**

— **Заняткі семінара прапагандыстаў па гісторыі ВКП(б) адбудуцца сёння, 11 мая, у 7 гадзін вечара, у Доме партактыва.**

Намеснік адказнага рэдактара І. М. ОФЕНГЕЙМ.

Белдзярждрамтэатр
11 мая Абан. 178.
ВАЎКІ І АВЕЧКІ

Белдзяржтэатр оперы і балета
11 мая
РЫГАЛЕТО

Кіно «Чырвоная зорка»
ВОЛГА—ВОЛГА
Пачатак: 4,30, 6,30, 8.30 і 10.30

Кіно «Пролетарый»
ПАПАНІНЦЫ

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал»
ЖЫЦЬ

Кіно «Спартак»
ПАКАЛЕННЕ ПЕРАМОЖЦАЎ

Дзіцячы кінотэатр
ЗА СОВЕЦКУЮ РАДЗІМУ

Кінотэатр «Навіны дня»
1. «20 год РСЧА — кіножурнал у 2 частках.
2. Журнал Белдзяржкінохронікі № 11

На падставе загада Наркамгандля СССР № 244 ад 9/IV 1938 г. і загада канторы Оптбакалея № 45 ад 17/IV 1938 г.

Беларуская база па аптоваму гандлю дробнай бакалеяй
«СОЮЗОПТБАКАЛЕЯ»
ПЕРАЙМЕНАВАНА
ў Беларускую базу па аптоваму гандлю спецыямі, крухмальнай мукой, крухмалам і іншай бакалеяй—
„ОПТБАКАЛЕЯ"
Адрас Беларускай базы «Оптбакалея»: Менск, Няміга, 3, тэл. 20-523.

МЕНСКАЙ АЎТАРЭМСТАНЦЫІ
ПАТРЭБНЫ
высокакваліфікаваныя СЛЕСАРЫ-АЎТАРЭММАНЦЁРЫ, НАМ. ГАЛОЎБУХА, СТАРШЫ ЭЛЕКТРАМАНЦЁР.
З прапановамі звяртацца па адрасу: Магілёўскае шасе, 8, дырэкцыя аўтарэмстанцыі.

МЯНЯЮ КВАТЭРУ з 2-х пакояў, 26 кв. м., з усімі выгодамі — на большую. Даведацца па тэлефону 21-358, з 6 да 9 г. веч.

ДЗЯРЖЦЫРК
(Парк імя Горкага)
АНОНС!
Хутка
АДКРЫЦЦЕ ЦЫРКА!
У праграме ЛЕПШЫЯ СОВЕЦКІЯ НУМАРЫ І АТРАКЦЫЁНЫ.
Прымаюцца ЗАЯЎКІ на пастаянныя месцы са скідкай 25 проц.
Усе даведкі па тэл. 22-725.
Сачыце за рэкламай!

14 мая ў 7 гадзін вечара, у памяшканні клуба імя Сталіна (рог Інтэрнацыянальнай і Комсамольскай)
ГОРФІНАДДЗЕЛАМ І ЦЭНТРАЛЬНАЙ АШЧАДКАСАЙ № 16
СКЛІКАЕЦЦА
ГАРАДСКАЯ НАРАДА ФІНАНСАВАГА АКТЫВА
ПА ПЫТАННЮ
1) ПРАДСТАЯЧАГА ПЕРШАГА ТЫРАЖА ЗАЙМА ЎМАЦАВАННЯ АБАРОНЫ СССР У г. МЕНСКУ.
Дакладчык — дэпутат Вярхоўнага Совета Саюза ССР тав. ВАНЕЕЎ.
На нараду павінны з'явіцца старшыні і члены камсодаў, галоўныя бухгалтары і заг. разліковымі сталамі.
ГОРФІНАДДЗЕЛ,
ЦЭНТРАЛЬНАЯ АШЧАДКАСА № 16.

НА БАРАЦЬБУ З АВАДНЕМ!

АВАДЗЕНЬ, ПАРАЖАЮЧЫ РАГАТУЮ ЖЫВЁЛУ, ШТОГОД ПРЫНОСІЦЬ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРЦЫ ВЕЛІЗАРНЫЯ СТРАТЫ. ПАРАЖОНАЯ АВАДНЁМ ЖЫВЁЛА ХВАРЭЕ, ТРАЦІЦЬ У ВАЗЕ І ДАЕ МЕНШ МАЛАКА, СКУРА ЯЕ ПАПСАВАНА.

АБАВЯЗАК КОЖНАГА СОЎГАСА І КАЛГАСА, КОЖНАГА КАЛГАСНІКА І АДНААСОБНІКА — ЗМАГАЦЦА З ГЭТЫМ БУЙНЕЙШЫМ ШКОДНІКАМ ЖЫВЁЛЫ.

ДЛЯ ЗНІШЧЭННЯ АВАДНЯ ЁСЦЬ ТРЫ СПОСАБЫ:

1) УПЫРСКВАННЕ Ў ЖАЛВАКІ З ЛІЧЫНКАМІ ЛЯКАРСТВЕНЫХ ВАДКАСЦЕЙ, 2) УЦІРАННЕ Ў ЖАЛВАКІ ЛЯКАРСТВЕНЫХ МАЗЯЎ і 3) ВЫДАЎЛІВАННЕ ЛІЧЫНАК РУКАМІ І ІХ ЗНІШЧЭННЕ (выдаўленыя лічынкі раздаўліваюць, спальваюць або кідаюць у вядро з газай).

ПЕРШЫЯ ДВА СПОСАБЫ МОГУЦЬ ПРЫМЯНЯЦЦА ТОЛЬКІ ВЕТПЕРСАНАЛАМ АБО ПАД ЯГО КІРАЎНІЦТВАМ, ТРЭЦІ, Г. ЗН. ВЫДАЎЛІВАННЕ, ДАСТУПНЫ КОЖНАМУ ЎЛАСНІКУ ЖЫВЁЛЫ.

БАРАЦЬБА З АВАДНЁМ АБАВЯЗКОВА ДЛЯ ЎСІХ СОЎГАСАЎ, КАЛГАСАЎ, КАЛГАСНІКАЎ, ЯКІЯ МАЮЦЬ ЖЫВЁЛУ Ў ІНДЫВІДУАЛЬНЫМ КАРЫСТАННІ, І АДНААСОБНІКАЎ. У ЯЕ ПАВІННЫ ЎКЛЮЧЫЦЦА ЎСЕ ВЕТЭРЫНАРНЫЯ САНІТАРЫ, ГУРТАПРАВЫ, ПАСТУХІ, СКОТНІКІ, ДАЯРКІ, УСЕ КАЛГАСНІКІ І АДНААСОБНІКІ ПАД КІРАЎНІЦТВАМ ВЕТУРАЧОЎ І ВЕТФЕЛЬЧАРАЎ.

ПАМЯТАЙЦЕ: знішчаючы авадня, мы вызваляем нашу краіну ад многамільённых страт, захоўваем для прамысловасці мільёны шкур, а для насельніцтва мільёны пар абутку, сотні тысяч тон мяса і мільёны літраў малака.

САЮЗЗАГОТСКУР.

АБАВЯЗКОВАЯ ПАСТАНОВА № 12

МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА РАБОЧЫХ, СЯЛЯНСКІХ і ЧЫРВОНААРМЕЙСКІХ ДЭПУТАТАЎ ад 13 красавіка 1938 г.

Аб утрыманні ў чыстаце вуліц, пляцоў, тратуараў, водастокаў і пераезных мосцікаў

Менскі гарадскі совет ПАСТАНАЎЛЯЕ:

1. Ачыстка вуліц, пляцоў і тратуараў ускладаецца на адміністрацыю ўстаноў, домаўпраўленняў, забудоўшчыкаў, арандатараў і прыватных домаўласнікаў, у карыстанні якіх знаходзяцца ўчасткі, прылягаючыя к вуліцам, пляцам і тратуарам.

2. Плошча вуліц (замошчаных і незамошчаных), а таксама і пераезных мосцікаў, падлягаючыя ачыстцы карыстальнікамі ўчасткаў, вызначаецца: у даўжыню — працягласцю ўчастка па вуліцы, а ў шырыню для тратуара — ад мяжы ўчастка да дна вулічнага латка ці кювета, а для вуліц — ад латка або кювета да сярэдзіны вуліцы.

3. На ўсёй адлегласці набярэжных карыстальнікі ўчасткаў абавязаны ачышчаць знаходзячыяся супроць іх домаўладанняў тратуар і вуліцу ва ўсю шырыню набярэжнай, уключаючы адкос да ўрэзу вады.

4. Алеі па Біржавому завулку ачышчаюцца процілеглымі домаўладаннямі.

5. Карыстальнікі ўчасткаў, прылягаючых да пляцаў, абавязаны рабіць уборку і ачыстку гэтых пляцаў на 20 метраў, лічачы ад вулічнага латка ў глыбіню пляца. Уборка і ачыстка астатняй тэрыторыі пляцаў ускладаецца: пляца Волі — на Упраўленне па ачыстцы, пляца 1905 года — на адміністрацыю пасажырскага вакзала, пляца Леніна— на Упраўленне Дома Ўрада.

6. Для нагляду за санітарным становішчам пляцаў і рынкаў—адміністрацыя, пад ведамам якой знаходзіцца ачыстка, прызначае адказную асобу з указаннем яе прозвішча, імя і імя па бацьку, месца жыхарства і паведамляе аб гэтым Менкомгас і аддзяленне міліцыі па месцу знаходжання гэтых пляцаў.

7. Ачыстка рынachных пляцаў у мясцах сталага гандлю ўскладаецца на адміністрацыю рынкаў.

8. Уласнікі вулічных кіёскаў, павільёнаў, ларкоў і латкоў абавязаны ачышчаць прылягаючую да іх маставую на адлегласці ў 3 метры ад кіёска, латка ці стаянкі — ва ўсе бакі.

9. Ачыстка мастоў і тратуараў, што прылягаюць к берагу ракі, таксама ачыстка тэрыторыі, пляцаў і вуліц, падлягаючых абавязковай ачыстцы ў парадку, устаноўленым пунктамі 4, 5 і 7 гэтай пастановы, ускладаецца: па гарадскіх мастах і па свабодных ўчастках, не здадзеных пад забудоўку ці арэнду, — на Упраўленне па ачыстцы, на трамвайнае ўпраўленне, на службу шляху ПЧ-8.

10. Адміністрацыя ўстаноў і прадпрыемстваў, домаўласнікі, забудоўшчыкі, арандатары, жакты, домаўпраўленні і інш. абавязаны ўтрымліваць у парадку і чыстаце двары, водасточныя трубы, фасады будынкаў, парканы, пад'езды, вокны, вітрыны, вывескі, кіёскі, палаткі, ларкі, выходзячыя на вуліцу, пляц, ачышчаць іх ад пылу і бруду, абрыўкаў афіш і аб'яў.

Расклейваць афішы і аб'явы толькі на спецыяльна адведзеных для гэтага мясцах.

11. Забараняецца засмечваць вуліцы, завулкі, пляцы, бульвары, скверы і іншыя месцы грамадскага карыстання смеццем, акуркамі, агрызкамі фруктаў, сланечнікам, арахавай шкарлупой, папіроснымі каробкамі і т. д.

12. Па тратуарах вуліц і пляцаў, ля трамвайных і аўтобусных астановак, ля павільёнаў і пасадачных пляцовак, ля магазінаў, ларкоў і кіёскаў павінны быць устаноўлены ўрны.

Урны на тратуарах устанаўліваюцца карыстальнікамі ўчасткаў на адлегласці 20 метраў адна ад адной.

Урны ля трамвайных і аўтобусных астановак, павільёнаў і ля пасадачных пляцовак устанаўліваюцца Трамвайным упраўленнем і Саюзтрансам, а ля магазінаў, ларкоў, павільёнаў і кіёскаў — адміністрацыяй апошніх.

13. Урны павінны быць устаноўленага ўзору, утрымлівацца ў спраўным становішчы, ачышчацца па меры накаплення ад смецця, але не радзей аднаго разу ў дзень і абавязкова прамывацца ў часе ранішняй уборкі.

14. Ранішняя ўборка і паліўка вуліц, завулкаў, пляцаў і тратуараў павінна заканчвацца ў веснавы, летні і асенні час да 7 гадзін раніцы. Да гэтага часу вуліцы, завулкі, пляцы і тратуары павінны быць прыбраны, падмецены і паліты. Змецены пыл, смецце і бруд павінны быць убраны, пасля чаго праводзіцца старанная паліўка.

15. Смецце, бруд і гной, які паяўляецца на вуліцах і тратуарах на працягу дня, павінны ўбірацца неадкладна.

16. У сухое надвор'е вуліцы, завулкі, тратуары і пляцы павінны быць перад ачысткай і падмятаннем злёгку паліты вадой.

17. Звальваць смецце, нечыстоты і бруд у раку, канавы і сажалкі, перакідваць з вуліц і тратуараў смецце і бруд на бульвары, двары, таксама спускаць смецце і іншыя адкіды па латках і вадастоках забараняецца.

18. Забараняецца мыць пасуду, бялізну, экіпажы і інш. на вуліцах, у прыватнасці, ля водаправодных кранаў і водаразборных калонак.

19. Забараняецца выліваць на вуліцу і тратуары ўсякага роду вадкасці, выбіваць на вуліцах ці з балконаў каўры, вопратку і т. д., а таксама награмаджаць балконы карзінамі, скрынкамі і іншымі рэчамі і сушыць бялізну, вопратку на вокнах і балконах.

ПАЛІЎКА ВУЛІЦ, ПЛЯЦАЎ І ТРАТУАРАЎ

20. Усе карыстальнікі ўчасткаў, далучаных да водаправоднай сеткі, абавязаны паліваць адлегласць ачышчаных імі тратуараў, вуліц, пляцаў, уключаючы тэрыторыю супроць участкаў, занятую трамвайнымі шляхамі. Паліванне гарадскіх мастоў, пляца Волі, якія не ачышчаюцца карыстальнікамі ўчасткаў, ускладаецца на Упраўленне па ачыстцы.

21. Паліўка тратуараў, вуліц і пляцаў з 1 мая па 5 кастрычніка павінна рабіцца не радзей трох разоў у дзень да 7, 12, 18 гадзін.

УВАГА: У выпадку, калі адным кранам можа быць абслугоўваема адлегласць, прылягаючая да некалькіх участкаў, хаця-б размешчаных па абодвух баках вуліцы, дазваляецца ўстройства і ўтрыманне агульнага крана і паліўка з яго па згодзе паміж карыстальнікамі гэтых участкаў.

22. Паліўка павінна рабіцца такім чынам, каб не парушаўся парадак вулічнага руху і не абліваць праходжых вадой.

УВАГА: Калі пры паліўцы частка маставой ці тратуара акажацца засмечанай, то засмечаныя месцы павінны быць спачатку ачышчаны.

23. Паліўка пляцаў, занятых рынкамі, ускладаецца на адміністрацыю апошніх.

24. Паліўка вуліц, сквераў і пляцаў, прылягаючых да ўчасткаў, не далучаных да водаправоднай сеткі, ускладаецца на адпаведных карыстальнікаў гэтых участкаў. Карыстальнікі гэтых участкаў робяць паліванне лейкамі.

25. Сабраныя з тратуараў, вуліц, пляцаў і двароў усякага роду адкіды, смецце і бруд павінны вывозіцца ў спецыяльна адведзеныя для гэтага месцы.

26. Адказнасць за ачыстку тэрыторыі, ачышчаемай у парадку, устаноўленым гэтай пастановаю, нясуць загадчыкі домаўпраўленнямі, арандатары, забудоўшчыкі і прыватныя домаўласнікі.

27. Парушыўшыя п.п. 1—10 і 12—25 гэтай пастановы прыцягваюцца да адміністрацыйнай адказнасці — штрафу да 100 руб., або прымусовым працам да 14 дзён.

28. Парушыўшыя п. 11 гэтай пастановы падлягаюць штрафу на месцы ў размеры 3 руб., а пры адмаўленні ад уплаты — штрафу да 9 руб., які накладаецца начальнікам адпаведнага аддзялення міліцыі.

29. Нагляд за выкананнем гэтай пастановы ўскладаецца на Менкамгас, на РСМіліцыю.

30. Гэта пастанова ўваходзіць у сілу праз пяць дзён пасля яе апублікавання.

Нам. старшыні Менскага гарадскога совета ВЛАСАЎ.
Сакратар Менскага гарадскога совета І. КАЗЛОЎСКІ.

Ул. Галоўлітбела № Е—20-26. Друкарня «Звязды», Менск, Совецкая, 49. Ю., Л., Ш.